

Disseny d'un servei d'assistència als ens locals de la demarcació de Girona per a l'adequació normativa en matèria de protecció de dades i per a la prestació del servei de delegat de protecció de dades

Autor: Pol Puigdomènech Clot

Director: Albert Portugal Brugada

Professora Responsable de l'Assignatura (PRA) : Rosa Borge Bravo

Màster Universitari d'Administració i Govern Electrònic

Treball de Final de Màster Professional

13 de gener de 2021

Resum

Les legislació europea en matèria de protecció de dades sorgida de l'aprovació del Reglament General de Protecció de dades ha creat un nou paradigma perquè ha generat un conjunt ampli i complex de noves obligacions entre les que s'inclou, per exemple, la de disposar de la figura del Delegat de Protecció de Dades. Les administracions públiques i, en particular, els ens locals no han quedat exempts del compliment normatiu vinculat a aquestes noves obligacions. Prenent aquest punt de partida i centrant-nos en l'àmbit territorial de Girona el treball es pregunta sobre les dificultats reals de compliment per part d'aquests ens locals i es proposa com a objectiu el disseny d'un servei d'assistència promogut per la Diputació Provincial de Girona que sigui capaç de donar-hi resposta. Per tal de definir un model de servei òptim el treball realitza, en primer lloc, una revisió legal i bibliogràfica de les implicacions de la normativa pels ens locals. També s'estudia casos similars en perspectiva comparada. En segon lloc, s'efectua un anàlisi de l'estat de compliment de la normativa posant especial atenció a la designació del Delegat de Protecció de Dades i l'existència de contractacions externes i els costos econòmics que comporten. Aquest anàlisi posa de manifest resultats que confirmen importants deficiències en el compliment normatiu, en especial, en aquells ens de menor capacitat econòmica i de gestió, és a dir, els ens locals més petits. Atenent a aquestes necessitats detectades es formula una proposta concreta de disseny d'un servei d'assistència integral en matèria de protecció de dades que preveu fórmules de prestació diferenciades d'acord amb la dimensió, localització geogràfica, capacitat tècnica, econòmica i de gestió dels ens locals.

Paraules clau: Delegat de Protecció de Dades, DPD, Reglament General de Protecció de Dades, RGPD ens locals, Diputacions Provincials, compliment normatiu, Unió Europea, UE, Espanya

Resumen

Las legislación europea en materia de protección de datos surgida de la aprobación del Reglamento General de Protección de datos ha creado un nuevo paradigma puesto que ha generado un conjunto amplio y complejo de nuevas obligaciones entre las que se incluye, por ejemplo, la de disponer de la figura del Delegado de Protección de Datos. Las administraciones públicas y, en particular, los entes locales no han quedado exentos del cumplimiento normativo vinculado a estas nuevas obligaciones. Tomando este punto de partida y centrándonos en el ámbito territorial de Girona el trabajo se pregunta sobre las dificultades reales de cumplimiento por parte de estos entes locales y se propone como objetivo el diseño de un servicio de asistencia promovido por la Diputación Provincial de Girona que sea capaz de dar-le una respuesta. Con la finalidad de definir un modelo de Servicio óptimo el trabajo realiza, en primer lugar, una revisión legal y bibliográfica de las implicaciones de la normativa para los entes locales. También se estudian casos similares en perspectiva comparada. En segundo lugar, se efectúa un análisis del estado de cumplimiento de la normativa poniendo especial atención a la designación del Delegado de Protección de Datos y la existencia de contrataciones externas y los costes económicos que conllevan. Este análisis pone de manifiesto resultados que confirman importantes deficiencias en el cumplimiento normativo, en especial, en aquellos entes de menor capacidad económica y de gestión, es decir, los entes locales más pequeños. Atendiendo a estas necesidades detectadas se formula una propuesta concreta de diseño de un servicio de asistencia integral en materia de protección de datos que prevé fórmulas de prestación diferenciadas de acuerdo con la dimensión, localización geográfica, capacidad técnica, económica y de gestión de los entes locales.

Palabras clave: Delegado de Protección de Datos, DPD, Reglamento General de Protección de Datos, RGPD, entidades locales, Diputaciones Provinciales, cumplimiento normativo, Unión Europea, UE, España

Abstract

The European legislation on data protection arising from the approval of the General Data Protection Regulation has created a new paradigm since it has generated a broad and complex set of new obligations, including, for instance, the availability of the figure of the Data Protection Officer. Public administrations and, in particular, local entities have not been exempted from regulatory compliance related to these new obligations. Taking this starting point the work focuses on the territorial area of Girona and the real difficulties of compliance of their local entities. The main objective is to design an assistance service promoted by the Provincial Council of Girona capable of responding to such needs. In order to define an optimal Service model, the work first carries out a legal and bibliographic review of the implications of the regulations for local authorities. Similar cases are also studied in comparative perspective. Secondly, a compliance analysis is carried out paying special attention to the appointment of the Data Protection Officer and the existence of external contracts and the economic costs that they entail. This analysis reveals results that confirm significant deficiencies in regulatory compliance, especially in those entities with less economic and management capacity, that is, the smallest local entities. In response to these detected needs, a specific proposal is formulated. For the design of these assistance service proposal in the field of data protection differentiated service formulas have been taken into consideration according to the size, geographic location, technical, economic and management capacity of the local entities.

Key words: Data Protection Officer, DPO, General Data Protection Regulation, GDPR, local councils, Provincial Councils, public compliance, European Union, EU , Spain

Índex:

1.	Introducció	5
2.	Antecedents i marc teòric	7
2.1.	El canvi de paradigma normatiu com a punt de partida	7
2.2.	Obligacions generals en matèria de protecció de dades	8
2.2.1.	Obligacions a complir per part dels ens locals	9
2.3.	Les Diputacions com a actors per al compliment normatiu dels ens locals en matèria de protecció de dades.....	14
2.3.1.	Experiències prèvies	17
3.	Metodologia	21
3.1.	Planificació de la metodologia	21
3.2.	Problemes metodològics detectats	21
3.3.	Ajustos metodològics.....	22
4.	Resultats sobre l'estat de compliment.....	24
4.1.	Dimensió dels municipis:	25
4.1.1.	Municipis de fins a 1.000 habitants.....	25
4.1.2.	Municipis de 1.001 habitants i fins a 5.000	29
4.1.3.	Municipis des de 5.001 i fins a 10.000 habitants	31
4.1.4.	Municipis de més de 10.001 habitants.....	33
4.2.	Territorialitat dels municipis	34
4.2.1.	Comarca de la Selva.....	35
4.2.2.	Comarca del Pla de l'Estany.....	36
4.2.3.	Comarca del Gironès	36
4.2.4.	Comarca de la Garrotxa.....	37
4.2.5.	Comarca de la Cerdanya.....	38
4.2.6.	Comarca del Baix Empordà.....	38
4.2.7.	Comarca del Ripollès	39
4.2.8.	Comarca de l'Alt Empordà.....	40
4.2.9.	Comarca d'Osona	41
5.	Discussió sobre els resultats.....	42
5.1.	Compliment de la normativa d'acord a la dimensió i la territorialitat	42
5.2.	Costos de prestació del servei i modalitats contractuals	44
6.	Proposta de servei:.....	48
6.1.	Organització del servei, mitjans i viabilitat econòmica de la proposta	48
6.2.	Característiques generals, objectius genèrics i recursos del servei.....	50

6.3.	Beneficiaris del servei i modalitats de prestació	51
6.3.1.	Beneficiaris del servei	51
6.3.2.	Modalitats de prestació del servei	52
7.	Conclusions	58
8.	Referències i bibliografia	59
9.	Annex I	61

1. Introducció

El present treball de final de màster del Màster d'Administració i Govern Electrònic versa sobre la normativa en matèria de protecció de dades i les dificultats d'adaptació i compliment d'aquesta normativa per part dels ens locals de la demarcació de Girona. En concret, el que es pretén és estudiar l'estat de compliment d'aquesta normativa centrant-nos en alguns dels elements essencials que aquesta introdueix com per exemple, la figura del delegat de protecció de dades.

Així doncs, el treball parteix de l'existència prèvia d'un conjunt d'obligacions legals específiques en l'àmbit de la protecció de dades i analitza quines són les necessitats dels ens locals de la demarcació de Girona en aquesta matèria per tal de justificar la necessitat que la Diputació de Girona, com a ens local amb competències per a la prestació d'assistència i cooperació als ens locals, intervingui mitjançant l'eventual creació d'un servei d'assistència a aquests municipis que els permeti donar cobertura al compliment d'aquesta normativa.

Així doncs el treball té per objectiu justificar la proposta de disseny per a la posterior creació **d'un servei d'assistència als ens locals de la demarcació de Girona per a l'adequació normativa en matèria de protecció de dades i per la prestació del servei de delegat de protecció de dades.**

El treball parteix d'una premissa inicial que justifica l'interès d'un treball d'aquestes característiques: l'aprovació relativament recent de nova normativa en matèria de protecció de dades i l'increment de les obligacions de compliment normatiu per a les administracions públiques en general i els ens locals en particular.

Aquesta primera premissa addueix a la formulació d'un conjunt d'hipòtesis en relació a l'estat de compliment de les disposicions relatives a la protecció de dades per part dels ens locals de la demarcació de Girona:

1. Existeixen deficiències en el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades al territori de la demarcació de Girona, en especial, als municipis de menor capacitat econòmica i de gestió
2. El compliment legal de les obligacions en matèria de protecció de dades és desigual en el territori. Aquesta desigualtat està condicionada per la presència de diversos actors supramunicipals que intervenen en la prestació de suport als ens locals en aquest àmbit
3. El compliment de les obligacions legals en matèria de protecció de dades té uns costos econòmics elevats pels ens locals associats a l'existència de contractes externs amb proveïdors de serveis en aquesta matèria

La comprovació i validació de les hipòtesis anteriorment formulades és el que en principi ha de permetre justificar l'objectiu del treball. Per tal de portar-ho a terme el treball aborda aquesta justificació a través de la següent estructura:

En primer lloc, un anàlisi exhaustiu dels antecedents i el marc teòric prenent com a punt de partida tant la normativa en matèria de protecció de dades i les obligacions que aquesta genera als ens locals com la bibliografia existent al respecte.

En el context del marc teòric també s'analitzen les implicacions legals que pot tenir la prestació d'un servei d'aquestes característiques per part d'un ens com la Diputació i es cerquen les habilitacions legals necessàries per justificar aquesta prestació. Per últim, s'aborda l'estudi en perspectiva comparada d'altres serveis similars al proposat com a objectiu d'aquest treball per conèixer-ne la naturalesa i les característiques essencials entenent que l'estudi comparat i les experiències similars prèvies poden contribuir al perfeccionament del model objecte d'aquest treball.

La segona part del treball es centra en l'estudi sobre el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades a la demarcació de Girona per tal d'obtenir la informació necessària per corroborar la concurrència de les hipòtesis plantejades. S'exposa la metodologia utilitzada, les fonts, els problemes metodològics detectats, les correccions realitzades i es presenten els resultats obtinguts tenint en compte dues variables relacionades amb les hipòtesis formulades: la dimensió dels municipis i la territorialitat.

A la tercera part del treball s'interpreten, es discuteixen i s'identifiquen els resultats derivats de la recerca efectuada. El processament dels resultats permet classificar i ordenar les necessitats dels ens locals, detectar patrons i pràctiques de compliment i incompliment normatiu i traçar els elements substancials que haurien de prendre's en consideració en el disseny final del servei. En aquesta tercera part s'analitza la validesa de les hipòtesis formulades inicialment.

Per últim i atenent al propòsit inicial del treball es planteja una proposta concreta de **servei d'assistència als ens locals de la demarcació de Girona per a l'adequació normativa en matèria de protecció de dades i per la prestació del servei de delegat de protecció de dades**. Aquesta proposta té en compte els aspectes organitzatius, els recursos tècnics, materials i econòmics disponibles i incorpora totes les necessitats, casuístiques i peculiaritats detectades en la fase d'anàlisi. El disseny teòric final que es proposa pretén ser el punt de partida per a l'execució pràctica i material del servei per part de la Diputació de Girona.

Per últim s'exposen breument les conclusions obtingudes en el procés de realització del treball.

2. Antecedents i marc teòric

En aquest epígraf s'estudia, en primer lloc, els antecedents i el marc normatiu que han donat lloc al naixement de noves obligacions pels ens locals en matèria de protecció de dades i, en segon lloc, el rol que les Diputacions provincials poden exercir per al compliment d'aquestes obligacions.

2.1. El canvi de paradigma normatiu com a punt de partida

El 25 de maig de 2018 es va començar a desplegar a tots els seus efectes el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que respecta al tractament de les dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel que es deroga la Directiva 96/46/CE (Reglament General de Protecció de Dades, en endavant RGPD)¹ ja en vigor des del 24 de maig de 2016.

Des d'aquest moment i com ja s'ha introduït, les administracions públiques havien d'estar preparades pel conjunt de novetats legislatives introduïdes per aquest reglament. Donada la seva naturalesa de reglament de la Unió Europea aquesta norma no necessita cap tipus de transposició a l'ordenament jurídic intern de cadascun dels estats essent directament aplicable pel que ha desplaçat el contingut de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades Personals² (en endavant LOPD) i el seu Reglament de Desenvolupament³ (en endavant RLOPD).

Tant la LOPD com el seu Reglament de Desenvolupament eren normes dictades a la llum de la fins llavors vigent Directiva 95/46/CE del Parlament Europeu i del consell, de 34 d'octubre de 1995, relativa a la protecció de persones físiques en el que respecta al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades⁴ la qual, al tractar-se d'una directiva i a diferència del RGPD va requerir de la transposició dels seus continguts en el sí de la normativa interna dels Estats Membres.

Amb posterioritat a l'aprovació i entrada en vigor del citat RGPD el legislador espanyol ha complementat les disposicions del mateix a través de l'aprovació de la Llei 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i Garantia de Drets Digitals⁵ (en endavant LOPDGDD) instrument que, a part de concretar alguns dels aspectes regulats en el RGPD, s'ha utilitzat per derogar tant la LOPD vigent fins al moment⁶ com les disposicions del Reglament de Desenvolupament de la mateixa contràries a la nova LOPDGDD i el RGPD. L'aprovació d'aquesta nova norma ha permès dotar de coherència la totalitat de l'ordenament jurídic relatiu a aquesta matèria i eliminar possibles incongruències entre la nova normativa i la preexistent.

¹ Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que respecta al tractament de les dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel que es deroga la Directiva 96/46/CE (Reglament General de Protecció de Dades) DOUE L 119, núm. 59 § 1 (pàg. 1) (2016). (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>)

² Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal BOE núm. 298 294 § 23750 (pàg 43088) (1999). (<https://www.boe.es/boe/dias/1999/12/14/pdfs/A43088-43099.pdf>)

³ Reial Decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel que s'aprova el Reglament de Desenvolupament de la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal BOE núm. 17 § 979 (pàg 4104) (2008). (<https://www.boe.es/boe/dias/2008/01/19/pdfs/A04103-04136.pdf>)

⁴ Directiva 95/46/CE del Parlament Europeu i del consell, de 34 d'octubre de 1995, relativa a la protecció de persones físiques en el que respecta al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades DOUE L 281, núm. 50 § 1 (pàg 31) (1995) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995L0046&from=EN>)

⁵ Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia de drets digitals, BOE núm. 294 § 1 (pàg 119788) (2018). (<https://www.boe.es/boe/dias/2018/12/06/pdfs/BOE-A-2018-16673.pdf>)

⁶ A través de la Disposició Derogatòria Única

L'aprovació de normativa interna alineada a les disposicions del RGPD⁷ no es va produir de forma imminent. Així doncs i a la vista del retard en la tramitació parlamentària d'una llei orgànica de protecció de dades d'àmbit estatal adaptada al RGPD el legislador espanyol va aprovar de forma provisional el Reial Decret 5/2018, de 27 de juliol, de mesures urgents per a l'adaptació del Dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria de protecció de dades⁸. Tal i com destaca Campos Acuña. C (2018, p. 4) aquest Reial Decret es va dictar sens perjudici dels aspectes que configuren el contingut essencial del dret fonamental a la protecció de dades en tant que, com a dret fonamental, requeria d'un desenvolupament normatiu amb una norma amb rang de llei orgànica. També en aquest sentit es pronuncia Jiménez Asensio. R (2008, p. 1), quan afirma que tant el RGPD com al nova LOPDGDD són normes que regulen i desenvolupen el dret fonamental a la protecció de dades recollit a l'article 18 de la constitució essent el propi reglament la norma bàsica reguladora del mateix i esdevenint la LOPDGDD una norma de caràcter complementari o auxiliar en tant que és el mateix preàmbul de la llei el que estableix de forma clara que aquesta és una norma de desenvolupament o complement del Dret de la Unió.

2.2. Obligacions generals en matèria de protecció de dades

El RGPD introdueix, com a punt de partida en els articles 24, 25 i 26, el concepte de responsable del tractament i encarregat del tractament. A l'existència d'aquestes noves figures el RGPD hi vincula un conjunt molt important i extens d'obligacions pel què respecta al tractament de dades personals. Aquestes obligacions tenen afectacions clares i directes sobre les administracions públiques i en concret sobre els ens locals en tant que aquests es veuen involucrats en nombrosos tractaments de dades que els porten a actuar com a responsables del tractament o encarregats i subseqüentment els condicionen al compliment de les disposicions del RGPD.

D'acord amb l'article 4.7 del RGPD ostenta la condició de responsable del tractament *"qualsevol persona física, jurídica o autoritat pública, servei o qualsevol altre organisme que de forma individual o conjunta estableixi i determini els fins i mitjans necessaris pel tractament de dades personals d'acord al Dret de la Unió Europea"*. De la mateixa manera, en el punt 8 del mateix article s'estableix també que la condició d'encarregat del tractament s'ostenta en el moment en el que la persona física, jurídica, autoritat pública, servei o organització tracti dades personals pel compte del responsable del tractament.

El mateix RGPD estableix que els tractaments de dades són totes aquelles operacions o conjunt d'operacions realitzades sobre dades personals o conjunts de dades personals ja sigui per procediments automatitzats o no⁹.

Del conjunt de preceptes citats anteriorment se'n desprèn la plena subjecció dels ens locals a la normativa en matèria de protecció de dades regulada al RGPD i a la LOPDGDD i és que tal i com també apunta l'AEPD (Protección de Datos y Administración Local, 2018), les administracions locals, d'acord amb la normativa de règim local que els hi és d'aplicació, desenvolupen multitud d'activitats, funcions i serveis públics lligats a l'exercici de les competències que els hi són pròpies en que recullen i tracten multitud de dades personals dels seus ciutadans. D'acord al Capítol III de la Llei 7/1985, de 2 d'abril,

⁷ En referència a l'aprovació de la LOPDGDD

⁸ Reial Decret 5/2018, de 27 de juliol, de mesures urgents per a l'adaptació del Dret espanyol a la normativa de la Unió Europea en matèria de protecció de dades, BOE núm. 183 § 10751 (pàg 76249) (2018) (<https://www.boe.es/eli/es/rdl/2018/07/27/5/dof/spa/pdf>)

⁹ En concret, l'article 4.2 del RGPD estableix que tenen la consideració de tractament de dades personals operacions com la recollida, registre, organització, estructuració, conservació, adaptació o modificació, extracció, consulta, utilització, comunicació per transmissió, difusió o qualsevol altra forma d'habilitació d'accés, interconnexió, limitació, supressió o destrucció.

Reguladora de les Bases del Règim Local¹⁰ (en endavant LRBRL) algunes de les competències que es tradueixen en la prestació de serveis les quals tenen implicacions en termes de tractament de dades personals de persones físiques són, entre d'altres, les següents:

- Manteniment i registre del Padró Municipal d'Habitants
- Atorgament de subvencions i ajudes a persones físiques
- Interposició de sancions i multes a la ciutadania d'acord a les ordenances i reglament municipals aprovats i a la legislació sectorial
- Expedició de llicències d'aprofitament especial o ús privatiu del domini públic municipal
- Expedició de llicències d'obres
- Activitats i competències pròpies de la Policia Local/Municipal
- Gestió de tributs locals propis d'acord a la normativa en matèria tributària
- Recaptació de tributs en fase executiva
- Establiment i gestió de borses de treball locals
- Gestió del Registre General d'Entrada de Documents
- Gestió del Cementiri Municipal i activitats funeràries
- Gestió dels recursos humans municipals i gestió de l'oferta pública d'ocupació
- Gestió de la Biblioteca Municipal
- Gestió dels Serveis Socials
- Gestió de les llars d'infants i educació infantil
- Gestió econòmica de l'Ajuntament i de les bases de dades de proveïdors i contractistes de l'ajuntament
- Gestió de Residències per a la tercera edat

La llista de serveis prestats en l'àmbit municipal és prou àmplia com també ho són la tipologia de dades personals que serà necessari recopilar per part de cada ens local per a la correcta prestació de cada un d'aquests serveis. A més, moltes de les dades recollides pels ens locals seran, d'acord a l'article 9 del RGPD, dades de categories especials el tractament de les quals serà més limitatiu.

Tot i així, aquesta llista d'activitats proposada és potencialment diferent per a cada ens local en tant que el nombre d'habitants i les competències impròpies¹¹ adquirides són les que acaben determinant el nombre i contingut dels serveis públics que es presten en un municipi determinat i, per tant, el nombre de tractaments de dades que es vinculen a la prestació dels mateixos.

En qualsevol cas, el fet és que els ajuntaments, a diferència d'altres administracions públiques, presten serveis de caràcter principalment finalista (dirigits directament a persones físiques) fet que incrementa exponencialment la presència de dades personals sota la seva custòdia i en conseqüència, en complica la seva gestió.

2.2.1. Obligacions a complir per part dels ens locals

Realitzant un anàlisi del contingut específic de les obligacions en matèria de protecció de dades contingudes al RGPD i la LOPDGDD s'identifiquen, d'acord amb el que disposa l'AEPD (El Delegado de Protección de Datos en las Administraciones Públicas, 2018) un conjunt prou ampli d'obligacions a les que les administracions públiques i, en especial, els ens locals han de fer front:

¹⁰ Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local BOE núm. 80 § 5392 (pàg 8945) (1985) (<https://www.boe.es/eli/es/l/1985/04/02/7/con>)

¹¹ Aquelles serveis prestats per alguns ens locals que extralimiten les competències reconegudes i establertes per llei.

1. **Designació d'un Delegat de Protecció de Dades (en endavant DPD):** El RGPD estableix per primera vegada una nova figura obligatòria en l'àmbit de les administracions públiques, el DPD. El DPD, regulat als articles 37, 38 i 39 del RGPD pot ser una persona física o jurídica, interna o externa a l'organització (en el nostre cas a l'ens local) que porta a terme un conjunt de funcions vinculades a informar i assessorar al responsable i encarregat del tractament, supervisar el compliment del RGPD i la normativa en matèria de protecció de dades, oferir assessorament en matèria d'avaluacions d'impacte sobre la protecció de dades i cooperar amb les autoritats de control¹². Com abordarem en el següent epígraf el mateix RGPD (a l'article 37) així com l'AEPD han establert criteris sobre la seva designació i sobre l'assumpció d'aquestes tasques per part de personal extern a les administracions públiques fet que serà d'especial rellevància pel què respecte a l'objecte del nostre treball. També es destacarà que d'acord a l'article 38 del RGPD cal que les administracions i per tant, també els ens locals, garanteixin la independència i absència d'incompatibilitats en la figura del DPD.
2. **Elaboració del Registre d'Activitats de Tractament (en endavant RAT):** El RGPD inclou, a l'obligatorietat que cada administració pública elabori un registre que inclogui una descripció de tots els tractaments de dades personals que es porten a terme tant com a responsable com en condició d'encarregat del tractament. Aquest registre ha de ser públic (d'acord a les obligacions introduïdes per l'article 31 de la LOPDGDD) i a disposició de les autoritats competents. Ha de permetre que els interessats puguin consultar informació substancial sobre a recollida de dades que efectua aquella administració pública en els termes que preveu l'article 30 del RGPD¹³. Així doncs, seria necessari que per cada un dels serveis exemplificats a

¹² **Article 39 RGPD: Funcions del delegat de protecció de dades** 1. El delegat de protecció de dades té, com a mínim, les funcions següents: a) Informar i assessorar de les seves obligacions el responsable o l'encarregat del tractament i els empleats que s'ocupen del tractament, de conformitat amb aquest Reglament i amb altres disposicions de protecció de dades de la Unió o dels estats membres. b) Supervisar el compliment del que disposa aquest Reglament, d'altres disposicions de protecció de dades de la Unió o dels estats membres i de les polítiques del responsable o de l'encarregat del tractament en matèria de protecció de dades personals, inclosa l'assignació de responsabilitats, la conscienciació i la formació del personal que participa en les operacions de tractament i les auditories corresponents. c) Oferir l'assessorament que se li sol·liciti sobre l'avaluació d'impacte relativa a la protecció de dades i supervisar-ne l'aplicació, de conformitat amb l'article 35. d) Cooperar amb l'autoritat de control. e) Actuar com a punt de contacte de l'autoritat de control per a qüestions relatives al tractament, inclosa la consulta prèvia a què es refereix l'article 36, i fer consultes, si escau, sobre qualsevol altre assumpte. 2. El delegat de protecció de dades ha d'exercir les seves funcions prestant la deguda atenció als riscos associats a les operacions de tractament, tenint en compte la naturalesa, l'abast, el context i les finalitats del tractament.

¹³ **Article 30 RGPD: Registre de les activitats de tractament** 1. Cada responsable, i si escau el seu representant, ha de portar un registre de les activitats de tractament efectuades sota la seva responsabilitat. Aquest registre ha de contenir tota la informació següent: a) El nom i les dades de contacte del responsable. Si escau, també del corresponsable, del representant del responsable i del delegat de protecció de dades. b) Les finalitats del tractament. c) Una descripció de les categories d'interessats i de les categories de dades personals. d) Les categories de destinataris als quals s'han comunicat o es comunicaran les dades personals, inclosos els destinataris en tercers països o en organitzacions internacionals. e) Si escau, les transferències de dades personals a un tercer país o a una organització internacional, inclosa la identificació d'aquest tercer país o organització internacional. En el cas de les transferències esmentades a l'article 49, apartat 1, paràgraf segon, a més, la documentació de garanties adequades. f) Si és possible, els terminis previstos per suprimir les diferents categories de dades. g) Si és possible, una descripció general de les mesures tècniques i organitzatives de seguretat a què es refereix l'article 32, apartat 1. 2. Cada encarregat, i si escau el seu representant, ha de portar un registre de totes les categories d'activitats de tractament efectuades per compte d'un responsable. El registre ha de contenir: a) El nom i les dades de contacte de l'encarregat o dels encarregats i de cada responsable per compte del qual actua l'encarregat i, si escau, del representant del responsable o de l'encarregat i del delegat de protecció de dades. b) Les categories de tractaments efectuats per compte de cada responsable. c) Si escau, les

l'epígraf 2.2 cada ens local explicités la base jurídica del tractament, les finalitats, les categories de dades personals afectades, els destinataris de les mateixes, les cessions, les transferències internacionals, la conservació i supressió, les mesures de organitzatives i tècniques aplicades, les vies d'exercici dels drets vinculats a la protecció de dades i el contacte del responsable i els encarregats del tractament si n'hi ha.¹⁴

3. **Anàlisi de les bases jurídiques dels tractaments:** Els ens locals també hauran de portar a terme un anàlisi exhaustiu de les bases jurídiques que els habiliten pel tractament de dades personals. D'acord a l'article 6 del RGPD existeixen sis bases jurídiques¹⁵ que necessàriament han d'operar com mecanismes habilitadors del tractament de dades personals per part dels ens locals. En la majoria dels casos però i tal i com apunten tant de Diego Retuerta (2020, p. 3) i Campos Acuña C. (2018, p. 8) en el cas dels ens locals les bases legitimadores de la majoria de tractaments seran el compliment d'obligacions legals aplicables al responsable del tractament i compliment de missió d'interès públic o exercici de poders públics conferits al responsable del tractament. Dit d'una altra manera, en la majoria dels casos els ens locals trobaran l'habilitació legítima per tractar dades en normes amb rang de llei que els habiliten a fer-ho, com a producte de l'exercici dels poders públics o bé com a resultat de la consecució de missions d'interès públic que persegueixen l'interès general. L'anàlisi de totes i cada una de les bases jurídiques de tots els tractaments és requisit indispensable per a l'elaboració del RAT.
4. **Efectuar un anàlisi de riscos (en endavant ARPD):** El RGPD també preveu que es realitzin anàlisis de riscos per tots els tractaments que es portin a terme (articles 25 i 30 del RGPD). Aquests anàlisis s'han de portar a terme tant pels nous tractaments com per a tots aquells tractaments preexistents a l'entrada en vigor de la normativa o al procés d'adequació a la mateixa que hagi iniciat l'ens local en qüestió. Aquests anàlisis de riscos ha de sistematitzar i quantificar els riscos que impliquen els tractaments de dades i preveure les oportunes mesures de correcció i mitigació dels mateixos. Aquests ARPD han de garantir les mesures necessàries per la confidencialitat, integritat i disponibilitat de les dades per cada un dels tractaments que es realitzin. En la majoria dels casos i tal com l'AEPD indica (Guía Práctica de Análisis de riesgos en los tratamientos de datos personales sujetos al RGPD, 2018) aquests riscos venen donats pels problemes de seguretat en les dades i és via compliment de les disposicions de l'ENS i les disposicions en matèria de seguretat de les dades previstes al RGPD

transferències de dades personals a un tercer país o a una organització internacional, inclosa la identificació d'aquest tercer país o organització internacional. En el cas de les transferències esmentades a l'article 49, apartat 1, paràgraf segon, a més, la documentació de garanties adequades. d) Si és possible, una descripció general de les mesures tècniques i organitzatives de seguretat esmentades a l'article 32, apartat 1. 3. Els registres a què es refereixen els apartats 1 i 2 han de constar per escrit, inclòs el format electrònic. 4. El responsable o l'encarregat del tractament, i si escau el seu representant, han de posar el registre a disposició de l'autoritat de control que ho sol·liciti. 5. Les obligacions que estableixen els apartats 1 i 2 no s'apliquen a cap empresa ni organització que tingui menys de 250 treballadors, tret que el tractament pugui comportar un risc per als drets i les llibertats dels interessats, no sigui ocasional o inclogui les categories especials de dades personals esmentades a l'article 9, apartat 1, o les dades personals relatives a condemnes i infraccions penals a què es refereix l'article 10.

¹⁴ L'obligatorietat d'elaborar un RAT desplaça l'anterior obligació d'inscripció de fitxers al Registre de Fitxers de l'AEPD o l'autoritat autonòmica competent que preveia l'anterior LOPD (de Diego Retuerta, 2020, p. 2).

¹⁵ D'acord a l'article 6 del RGPD les bases jurídiques pel tractament de dades són les següents: 1) Consentiment de l'interessat, 2) Tractament necessari per al compliment d'una obligació legal aplicable al responsable del tractament, 3) Tractament necessari per a l'execució d'un contracte, 4) Tractament necessari per a protegir els interessos vitals de l'interessat o d'una altra persona física, 5) Tractament necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic o a l'exercici dels poders conferits al responsable del tractament, 6) Tractament necessari per a la satisfacció d'interessos legítims perseguits pel responsable del tractament.

com es poden corregir. Pel què fa als ens locals, existeixen nombrosos pronunciaments de les autoritats competents que habiliten a la col·laboració interadministrativa per a la realització d'aquests anàlisis.

5. **Gestionar i notificar les violacions de seguretat:** El RGPD preveu l'obligatorietat de disposar de mecanismes que permetin notificar les violacions de seguretat de les dades, és a dir, l'existència d'eventualitats que impliquin la pèrdua, destrucció, alteració accidental o il·lícita de dades personals i accessos no autoritzats que les administracions públiques puguin patir (de Diego Retuerta, 2020, p. 3). En concret el RGPD obliga a habilitar mecanismes de notificació de les violacions de seguretat de les dades a les autoritats competents (AEPD) en un termini màxim de 72 hores i sense dilacions indegudes (article 33 RGPD). En el cas que aquesta violació suposi un risc per drets i llibertats dels interessats titulars de les mateixes el RGPD preveu l'obligatorietat de comunicar també aquesta violació a les persones físiques afectades (article 34 RGPD). Amb tot es posa en manifest que els ens locals han d'habilitar mesures organitzatives i tècniques que, a banda de permetre detectar aquestes violacions prevegin els mecanismes de gestió de les notificacions que exigeix la normativa. (Guía para la gestión y notificación de brechas de seguridad, 2019, p. 14-22, 39-44).
6. **Realitzar avaluacions d'impacte sobre la protecció de dades (en endavant EIPD):** El RGPD estableix, en l'article 35, la necessitat d'efectuar EIPD abans de realitzar determinats tractaments de dades que donada la seva naturalesa, poden suposar un alt risc per als drets i llibertats dels subjectes titulars dels mateixos. En concret, es presumeix la necessitat de realitzar aquests EIPD en tractaments automatitzats sobre dades de persones físiques, en l'elaboració de perfils sobre els que es prenguin decisions amb efectes jurídics per a les persones físiques, pel tractament de dades de categories especials (article 9.5 RGPD) i relatives a condemnes i infraccions penals (article 10 RGPD) i per a la instal·lació de càmeres de seguretat públiques. Tal i com bé apunta de Diego Retuerta J. (2020, p. 1), les autoritats competents tals com l'AEPD i d'altres grups de treball¹⁶ han contribuït a aportar llum i donar indicacions específiques sobre els tractaments afectats per la necessitat d'elaborar EIPD (Listas de tipos de tratamientos de datos que requieren evaluación de impacto relativa a protección de datos (art 35.4), 2019). En qualsevol cas, els ens locals estaran subjectes a la obligatorietat d'elaborar aquestes avaluacions. La normativa preveu mecanismes de consulta obligatòria a les autoritats competents quan es realitzin EIPD amb resultats d'elevat risc.

A la vegada, l'AEPD (Protección de Datos y Administración Local, 2018, p. 23) estableix la necessitat d'efectuar un conjunt de treballs conexas i paral·lels als descrits anteriorment encaminats a donar compliment a la totalitat de les disposicions previstes al RGPD i a la LOPDGDD. En conseqüència els ens locals també hauran:

1. **Adequar els formularis de recollida de dades per adaptar-los als requisits del RGPD.** En aquest sentit i d'acord amb l'AEPD (Guía para el cumplimiento del deber de informar, 2018, p. 4-10), és necessari que, a través d'un sistema d'informació per capes, sempre que les administracions públiques recullin dades proporcionin informació als ciutadans sobre la naturalesa de les dades, la finalitat i base jurídica dels tractaments, els destinataris, les

¹⁶ Grup de Treball de l'article 29 del RGPD creat de conformitat amb l'article 29 de la Directiva 95/46 / CE. Es tracta d'un òrgan consultiu independent de la UE en matèria de protecció de dades i privacitat. Les seves funcions es descriuen en l'article 30 de la Directiva 95/46 / CE i en l'article 15 de la Directiva 2002/58 / CE. (Directrices sobre la evaluación de impacto relativa a la protección de datos (EIPD) y para determinar si el tratamiento «entraña probablemente un alto riesgo» a efectos del Reglamento (UE) 2016/679, 2017)

- mesures de seguretat aplicades, la conservació, l'existència de cessions i transferències internacionals i l'exercici dels drets en matèria de protecció de dades.
2. **Adaptar els procediments per tal d'atendre correctament els drets vinculats a la protecció de dades dels ciutadans que, com a persones físiques, el RGPD els hi reconeix.** En concret caldrà garantir el dret d'accés dels interessats a les dades pròpies (article 15 RGPD), el dret de rectificació de les dades (article 16 RGPD), el dret a la supressió de les dades (article 17 RGPD, també reconegut com a dret a l'oblit), el dret a la limitació del tractament (article 18 RGPD), el dret a la portabilitat de dades personals (article 20 RGPD) i el dret d'oposició al tractament de dades personals (article 21 i 22 del RGPD)¹⁷. L'exercici d'aquests drets s'haurà de garantir mitjançant l'habilitació de canals electrònics per a fer-ho.¹⁸
 3. **Establir i revisar els procediments per tal d'acreditar el consentiment i garantir la possibilitat de revocar-lo en qualsevol moment.** D'acord a l'article 6.1 a del RGPD, el consentiment és un dels mecanismes que habiliten la licitud del tractament de dades personals per part de les administracions públiques. D'acord a l'article 7 i successius del RGPD les administracions públiques hauran de garantir que sempre que el consentiment sigui la base del tractament de dades dels ciutadans aquest s'ha atorgat de forma explícita i existeixen procediments i mecanismes per acreditar-lo davant les autoritats competents i revocar-lo per part de qui l'ha atorgat.
 4. **Valorar si els encarregats del tractament ofereixen garanties suficients del compliment del RGPD i adaptar els contractes subscrits amb anterioritat a les noves disposicions.** D'acord als articles 24, 25 i 26 del RGPD l'encarregat del tractament és aquell tercer qui efectua tractaments de dades personals per compte del responsable. En aquest context el RGPD estableix que les administracions públiques tenen l'obligació d'escollir encarregats del tractament (que en la majoria dels casos seran proveïdors amb qui subscriguin contractes) que compleixin amb les disposicions del RGPD. En aquest sentit també es pronuncia la LOPDGD la que, a través de la Disposició Addicional Primera, estableix que en el cas que un tercer presti serveis en règim de concessió, encomana de gestió o contracte les mesures exigibles per aquest seran les mateixes que les de l'administració pública d'origen i l'Esquema Nacional de Seguretat¹⁹ (en endavant ENS). Les administracions públiques i per tant, també els ens locals hauran de formalitzar aquests encàrrecs de tractament mitjançant un contracte o acte jurídic que d'acord a les previsions de l'article 28 del RGPD, informi de la naturalesa d'aquest encàrrec, la seva durada, la naturalesa de les dades, la finalitat del tractament, els interessats i l'exercici de drets d'entre d'altres.
 5. **Confeccionar i implantar polítiques de protecció de dades que contemplin els requisits del RGPD i poder-ne acreditar el compliment.** Els ens locals i totes les administracions públiques

¹⁷ En resum el RGPD reconeix, en els articles 16 a 20, els drets d'accés, rectificació, limitació al tractament, supressió, portabilitat i oposició. D'ara en endavant s'utilitzarà l'acrònim ARLSPO per fer-hi referència.

¹⁸ Les administracions públiques de Catalunya i per tant, els ens locals que així ho desitgin poden utilitzar la plataforma de tràmits electrònics per a les administracions públiques de Catalunya promoguda pel Consorci Administració Oberta de Catalunya (en endavant AOC) anomenada E-TRAM la qual inclou, dins del catàleg de tràmits electrònics, els corresponents a l'exercici dels drets vinculats a la protecció de dades d'acord a les previsions del RGPD. En aquest enllaç es poden consultar les característiques i especificitats d'E-TRAM (<https://www.aoc.cat/serveis-aoc/e-tram/>). En aquest altre enllaç es pot veure un exemple dels formularis de sol·licitud habilitats per a l'exercici d'aquests drets a través d'E-TRAM (<https://tramits.seu.cat/ABSIS/EAD/webpublicacion/eMiservicio/catala/VisorITs/24891A1DA10F4DF6B76E636E84F11358.asp?codent=812>)

¹⁹ Reial Decret 3/2010, de 8 de gener, pel que es regula l'Esquema Nacional de Seguretat en l'àmbit de l'Administració Electrònica BOE núm. 25 § 1330 (pàg 8089) (2010). (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2010-1330>)

hauran de tenir en consideració la protecció de dades des del disseny i per defecte. D'acord a l'article 25 del RGPD caldrà que els ens locals tinguin en compte els costos, les tècniques, la naturalesa i el context així com la gravetat i riscos associats als tractaments de dades pel què fa als drets i llibertats de les persones i aplicar les mesures tècniques i organitzatives necessàries per garantir que només es porten a terme els tractaments de dades que són estrictament necessaris per les finalitats específiques de cada tractament. Aquest disseny en origen s'acredita realitzant els pertinents d'anàlisis de riscos (article 32 RGPD i 77.1 LOPDGDD), les avaluacions d'impacte de protecció de dades si és el cas (article 35 RGPD) i recollint els tractaments i els encàrrecs existents en el RAT (article 30 RGPD).

- 6. Elaborar i executar un pla de formació i conscienciació als treballadors públics en matèria de protecció de dades.** Cal que les administracions públiques i en especials els ens locals formin i informin els seus treballadors en el compliment i coneixement de la normativa en matèria de protecció de dades. El desconeixement de la normativa en aquesta matèria és el que, segons de Diego Retuerta (2020, p. 2) produeix la majoria de violacions de seguretat i negligències vinculades a la protecció de dades.

Com s'ha pogut comprovar en aquest epígraf l'aprovació del RGPD i la LOPDGDD ha suposat la creació d'un escenari jurídic prou complex que estableix un conjunt molt ampli d'obligacions que vinculen als ens locals pel que són necessaris la realització de molts treballs d'adequació a la normativa.

2.3. Les Diputacions com a actors per al compliment normatiu dels ens locals en matèria de protecció de dades

Com s'ha abordat en l'epígraf anterior l'entrada en vigor del RGPD ha suposat un canvi de paradigma en relació al compliment normatiu en protecció de dades. Tal i com s'ha exposat a la introducció l'objectiu d'aquest treball és abordar la necessitat de crear un servei d'assistència als ens locals de la demarcació de Girona per a l'adequació normativa en matèria de protecció de dades i per la prestació del servei de delegat de protecció de dades pel que serà necessari estudiar i aprofundir en el paper que poden jugar les Diputacions en la provisió d'aquest servei.

Les Diputacions són ens de caràcter supramunicipal que, com és sabut, presten suport i assistència als ens locals en múltiples àmbits temàtics pel que serà necessari esgrimir si, en l'àmbit de la protecció de dades, existeix cobertura jurídica suficient per a fer-ho i si la prestació d'altres serveis pot interferir en la prestació de la figura de DPD, assessorament i assistència en protecció de dades.

D'acord a l'article 36.1.b LRBRL, s'atribueix a les Diputacions la competència d'assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis, especialment als de menor capacitat econòmica i de gestió. Addicionalment, les lletres b, c i d de l'article 36.2 de la LRBRL determinen que la Diputació ha d'assegurar l'accés de la població al conjunt dels serveis mínims de competència municipal i la major eficàcia i economia en la prestació d'aquests, mitjançant qualsevol fórmula d'assistència i cooperació municipal. Aquesta assistència també ha de garantir l'exercici de les funcions públiques necessàries als ajuntaments i prestar suport en la selecció i formació del seu personal sense perjudici de l'activitat desenvolupada en aquestes matèries per l'Administració de l'Estat i la de les comunitats autònomes, així com donar suport als ajuntaments per a la tramitació de procediments administratius i realització d'activitats materials i de gestió, assumint-les quan aquells els hi encomanin.

L'article 70.bis.3) de la LRBRL estableix que les Diputacions han de col·laborar amb els municipis que, per insuficient capacitat econòmica i de gestió, no puguin desenvolupar en grau suficient l'impuls de noves tecnologies de la informació i la comunicació per facilitar la participació i la comunicació dels veïns, per presentar documents, per realitzar tràmits administratius, enquestes i consultes ciutadanes.

En un sentit similar pronuncia l'article 92 del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 2 d'abril²⁰ (en endavant TRLMRLC) el qual també reconeix la competència en matèria d'assistència i cooperació jurídica i tècnica de les Diputacions.

Així doncs, es comprova que la normativa d'àmbit local, en principi, habilita a les Diputacions a prestar serveis en matèria de protecció de dades en tant que els podem entendre com a inclosos en el marc de les competències per a l'assistència i cooperació jurídica als municipis. A banda d'aquesta habilitació competencial per a la prestació de serveis en aquest àmbit material han sigut nombroses les referències directes de l'AEPD pel què fa a la intervenció de les Diputacions i d'altres ens supramunicipals en la prestació de serveis vinculats a la protecció de dades.

Així doncs, les habilitacions són de caràcter explícit i es produeixen essencialment en dos àmbits: la prestació del servei de DPD o el suport en la seva designació i la realització d'anàlisis de riscos d'acord als termes exposats a l'epígraf anterior.

DPD i Diputacions provincials

Pel què fa al DPD, com ja s'ha comentat anteriorment, és una figura obligatòria per a totes les administracions públiques, de fet, existeixen nombrosos procediments d'advertència de l'AEPD²¹ contra ajuntaments a qui l'Agència insta a nomenar i a la correcta comunicació de la designació d'un DPD.

Convé destacar que d'acord a la normativa en matèria de protecció de dades les infraccions comeses per òrgans i organismes del sector públic, entre els que s'hi troben els ens locals, seran sancionades amb les citades advertències de mesures de correcció sense concórrer-hi sanció de caràcter econòmic.

Pel què fa a la pròpia designació del DPD l'AEPD (Protección de Datos y Administración Local, 2018, p. 31-32) (EL DELEGADO DE PROTECCION DE DATOS EN LAS ADMINISTRACIONES PUBLICAS, 2018, p. 2) fa palès que, en el cas dels ajuntaments amb una població inferior als 20.000 i atenent-nos al volum de les dades tractades podrien designar el seu DPD articulant-lo a través de les Diputacions o les comunitats autònomes. Així mateix el RGPD preveu específicament a l'article 37.3 que quan el responsable o l'encarregat del tractament siguin una autoritat o organisme públic es podrà designar un únic delegat per a tots ells tenint en compte les seves dimensions i estructura organitzativa. D'aquesta manera es fa palesa també l'habilitació que ens de caràcter supramunicipal tals com les Diputacions, amb una major estructura tècnica, organitzativa i més recursos econòmics puguin prestar de forma agregada el DPD als ens locals de les seves àrees d'influència competencial.

Ara bé, com s'ha apuntat anteriorment la figura del DPD, d'acord al RGPD, ha de tenir una posició dins l'organització que li permeti disposar d'independència i en particular, que el desenvolupament de les seves funcions no entri amb conflicte d'interès per d'altres funcions i tasques que aquest pugui desenvolupar. Aquesta limitació a la inexistència de conflictes d'interès establerta a l'article 38.6 del RGPD pot donar lloc a problemes pel què fa a la prestació d'aquest servei per part de la Diputació.

Aquests problemes de conflicte d'interès poden aparèixer pel paper que juguen les Diputacions en general i la Diputació de Girona en particular en la prestació de serveis als ajuntaments de la

²⁰ Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril pel que s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya DOGC núm. 3887 § 9008 (pàg 978) (2003).

(https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?documentId=320821&action=fitxa)

²¹ Alguns exemples de procediments sancionadors incoats per AEPD contra ajuntaments pel fet de no disposar de DPD o no haver-lo comunicat en temps i forma a les autoritats competents: [Procedimiento Nº PS/00001/2020](#), [Procedimiento Nº: PS/00257/2020](#), [Procedimiento Nº:PS/00325/2020](#), [Procedimiento Nº:PS/00380/2918](#), [Procedimiento Nº:PS/00314/2020](#), [Procedimiento Nº:PS/00326//2020](#),

demarcació. En la majoria dels casos, molts d'aquests serveis que presten les diputacions impliquen tractament de dades per compte del responsable del tractament (els ajuntaments beneficiaris dels serveis) de manera que de facto converteixen a la Diputació en encarregada del tractament²².

Aquests encàrrecs de tractament entre els ajuntaments i d'altres ens supramunicipals també són molt presents en l'àmbit dels serveis de tecnologies de la informació i comunicació (TIC). A Catalunya existeix el Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC) que actua com a proveïdor d'una gran quantitat de serveis d'infraestructures digitals pels ajuntaments de Catalunya pel que actua com a encarregat de tractament dels mateixos.

El problema que genera el rol de la Diputació com a encarregada del tractament pel què fa a la prestació de diversos serveis als ajuntaments rau en el fet que aquest encàrrec pot entrar en conflicte d'interessos amb l'assumpció del rol de DPD als ajuntaments.

Com es pot produir un potencial conflicte d'interès?

- **L'ajuntament A** (com a responsable del tractament) sol·licita un **servei X** a la Diputació (per exemple la Gestió Centralitzada del Padró d'Habitants).
- Com que el servei X implica tractament de dades la Diputació **esdevé encarregada del tractament respecte l'ajuntament A**. (Si l'encàrrec es regula correctament en els termes previstos al RGPD fins aquí no hi ha problema.)
- Aquest mateix **ajuntament A** sol·licita a la Diputació el servei de DPD fent que **la Diputació esdevingui DPD de l'ajuntament A**.
- La unitat prestadora del servei X de la Diputació **depèn orgànicament de la mateixa unitat prestadora** de les funcions de DPD

En aquest supòsit exemplificat la Diputació jugaria un doble rol essent encarregat del tractament de dades per compte de l'ajuntament a la vegada que DPD. Aquest fet podria comprometre la seva independència d'acord al previst a l'article 37 del RGPD.

Tot i així, en una consulta formulada per un ajuntament sobre aquesta qüestió l'APDCAT emet un Dictamen²³ molt clarificador. D'acord al Fonament Jurídic IV (FJ 4) d'aquest dictamen no existeix cap problema perquè un ajuntament beneficiari d'un servei que implica tractament de dades per part de la Diputació (en la que aquesta assumeix la condició d'encarregada) designi un òrgan o una persona al servei de la Diputació com a DPD extern.

L'APDCAT fins i tot destaca que aquesta és una fórmula altament recomanable en municipis petits amb poca capacitat econòmica i de gestió en tant que aquests, i cito literalment "*(...) poden tenir problemes efectius per incorporar aquesta figura a la seva plantilla o inclús per procedir a l'externalització d'aquest tipus de servei (per exemple, per inexistència de treballadors en l'ens local que reuneixin el perfil de competències tan especialitzat que requereix l'RGPD, per temes de restriccions pressupostàries, etc.)*."

Pel què fa a la correcció d'eventuals conflictes d'interessos per la concurrència de la situació anteriorment plantejada l'Autoritat afegeix "*és necessari garantir que no s'incorrerà en un conflicte d'interessos. A tal efecte, seria necessari individualitzar la prestació dels serveis en un treballador de la Diputació que se singularitzi com a DPD de l'Ajuntament (el qual, com s'ha vist, podria estar assistit*

²² Pel què fa a la regulació d'encàrrecs de tractament entre responsables i encarregats pertanyents al sector públic subscrits abans del 25 de maig de 2018 resultes vigents fins a la data de venciment dels mateixos o fins al 25 de maig de 2022 en el cas que s'hagi pactat vigència indefinida. Qualsevol nou encàrrec o modificació s'haurà de fer d'acord a les disposicions de l'article 28 del RGPD.

²³ Dictamen CNS 23/2018 en relació amb una consulta de l'Ajuntament de Bellmunt del Priorat sobre la figura del Delegat de Protecció de Dades i el conflicte d'interessos (https://apdcat.gencat.cat/web/.content/Resolucio/Resolucions_Cercador/Dictamens/2018/Documents/ca_cns_2018_023.pdf)

per altres professionals de la Diputació) o en un determinat òrgan de la Diputació. En aquest sentit, i atès que la Diputació presta, per encàrrec de l'Ajuntament, el servei de gestió informatitzada del seu Padró municipal d'habitants, seria convenient que l'exercici de les funcions pròpies de DPD recaigués en un altre treballador (o unitat) de la Diputació diferent a qui participi en la presa de decisions sobre les matèries delegades o en la implementació de les mesures per tractar-les". Tot i que el Dictamen concret fa referència a les eventuais incompatibilitats entre la gestió centralitzada del padró i la prestació del servei de DPD l'APDCAT no veu cap problema en l'assumpció de les funcions d'encarregat i de DPD sempre i quan es garanteixi la independència orgànica pel què fa als processos de presa de decisió assegurant així que, d'acord a l'article 37.3 del RGPD, el DPD no rep cap instrucció en el desenvolupament de les seves funcions ni és sancionat i/o apartat de les seves funcions per part de l'encarregat del tractament.

Anàlisi de Riscos i Diputacions Provincials

Com ja s'ha apuntat anteriorment, l'AEPD també s'ha pronunciat en reiterades ocasions (Guía Práctica de Análisis de riesgos en los tratamientos de datos personales sujetos al RGPD, 2018) (Protección de Datos y Administración Local, 2018) sobre la possibilitat que en aquells ajuntaments amb una població inferior a 20.000 habitants i tenint en compte el nombre de tractaments els anàlisis de riscos es portin a terme amb el suport de la Diputació provincial competent. Així mateix l'AEPD recomana l'ús de les eines elaborades per les autoritats competents en matèria de protecció de dades (APDCAT a Catalunya) a l'hora de sistematitzar i homogeneïtzar els criteris per a la realització dels ARPD.

2.3.1. Experiències prèvies

Existeixen poques experiències prèvies en les que les Diputacions provincials hagin assumit funcions de DPD i assessorament en matèria de protecció de dades en la línia del servei d'assistència que es proposa com a objectiu d'aquest treball. Realitzant una cerca de models s'han detectat diferents tipus de serveis d'assistència en el marc de la protecció de dades desenvolupats per algunes Diputacions provincials de l'Estat. Com no podria ser d'altra manera tots els serveis detectats presenten diferències en les cobertures i les modalitats de prestació. Tot i aquestes diferències evidents entre diputacions s'han detectat algunes característiques comunes que ens permeten agrupar-los en tres grans grups:

- Serveis d'assistència per a la designació del DPD
- Serveis d'assessorament jurídic
- Serveis de DPD, assistència i suport per a l'adequació a la normativa i assessorament jurídic

A continuació s'exposen algunes de les característiques comunes d'aquests serveis i s'estudien amb més profunditat aquells casos concrets que presenten característiques més rellevants pel què fa a les potencials contribucions a la proposta de model que es vol aconseguir mitjançant aquest treball:

Prestació d'assistència en la designació del DPD

Aquest és el servei més comú prestat per algunes Diputacions provincials d'arreu del territori. En general i prenent com a exemple a la Diputació de Barcelona aquest servei acompanya als municipis en l'establiment i la designació del DPD d'acord a les previsions del RGPD.

La Diputació de Barcelona el va posar en funcionament l'any 2018 sota el nom de Servei de Suport municipal en protecció de dades²⁴. Aquest servei es classifica com un recurs tècnic en l'àmbit de la cooperació per a la prestació de serveis públics i garantia de cohesió social.

²⁴ Es tracta d'un servei recollit al [Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona](#). El codi del recurs es el 18253.

El servei consisteix en la prestació d'assistència tècnica en el procés de designació del DPD. En el marc d'aquest servei la Diputació de Barcelona ofereix assessorament per establir els criteris de selecció i designació del DPD (requisits, posició en l'organigrama de l'ens sol·licitant, recursos necessaris, clàusules etc). La concessió d'aquest servei inclou l'accés a una comunitat pràctica de compartició de coneixements en matèria de protecció de dades. Els potencials beneficiaris del servei són els ajuntaments de menys de 20.000 habitants sense que existeixin diferències en la prestació ni mencions als municipis de menor capacitat econòmica i de gestió.

Com es pot observar el servei de suport en aquesta matèria ofert per a la Diputació de Barcelona difereix de la proposta de servei plantejada com a objecte d'aquest treball en tant que només ofereixen suport en la designació del DPD sense oferir la prestació del servei de DPD directament ni tampoc cap altre servei connex d'assessorament i assistència per a l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades d'acord a les obligacions detectades i exposades a l'epígraf 2.2.1.

Algunes diputacions de l'Estat també ofereixen un servei de suport en la designació del DPD similar o idèntic al de la Diputació de Barcelona. Aquest és el cas de la Diputació de Pontevedra i la Diputació de Toledo. Aquestes dues diputacions, a diferència de la Diputació de Barcelona també presten assessorament jurídic en la matèria tal i com s'exposa en el següent apartat.

Prestació d'assessorament jurídic

Aquesta modalitat és present en algunes diputacions provincials de l'àmbit estatal. Consisteix en proporcionar assessorament jurídic puntual en matèria de protecció de dades i proporcionar algun tipus de documentació i modelatge per facilitar l'adequació dels ens locals a la normativa. Aquests són els casos de les Diputacions de Pontevedra²⁵, Palència i Toledo²⁶ entre d'altres.

En el cas de la Diputació de Palència destaca la posada en funcionament d'una plataforma web²⁷ d'ajuda als municipis en matèria de RGPD en la que es recopilen i es posen a disposició dels ajuntaments diversos documents, vídeos, dictàmens, guies, resolucions i materials varis. Aquesta modalitat d'assistència es força limitada en tant que no ofereix contingut genuí, treballat i adequat a les necessitats i particularitats dels ens locals de la demarcació sinó que es limita a acumular i reproduir contingut generat per altres actors tals com les autoritats competents en matèria de protecció de dades. En cap d'aquests serveis s'especifiquen els àmbits específics de l'assessorament jurídic que es presta en el marc d'aquests serveis de manera que no podem saber si, per exemple, es presta assistència jurídica per a l'elaboració del RAT, per a l'anàlisi dels tractaments i els consentiments o per a l'establiment de canals de notificació de violacions de seguretat i exercici de drets dels interessats, totes elles, obligacions del RGPD.

Prestació el servei de DP, assistència i suport per a l'adequació a la normativa i assessorament jurídic

Aquesta tercera modalitat és la més completa de les anteriorment analitzades i s'apropa més al model que es proposa com a objectiu d'aquest treball. Hi ha algunes experiències de diverses diputacions provincials que presten serveis d'aquestes característiques. En totes elles i d'acord amb el Dictamen CNS 23/2018²⁸ analitzat anteriorment han creat unitats independents que permeten garantir la

²⁵ Servicio de Asistencia en Materia de Protección de Datos Diputación de Pontevedra (<https://www.depo.gal/es/-/noticia-a-deputacion-pon-en-marcha-un-servizo-de-asistencia-para-que-os-concellos-poidan-cumplir-co-novo-regulamento-de-proteccion-de-datos>)

²⁶ Asistencia a los municipios en Protección de Datos de la Diputación de Toledo (<https://www.diputoledo.es/global/10/32/254#>)

²⁷ Plataforma Adecuación RGPD en los ayuntamientos de la Diputación de Palencia (<https://www.diputaciondepalencia.es/noticia/20180612/nueva-plataforma-web-ayuda-municipios-materia-rgpd>)

²⁸ Op cit.23

independència i la no existència de conflictes d'interès. Aquest és el cas per exemple de les Diputacions de Castelló²⁹ així com les Diputacions de Còrdova³⁰, Almeria³¹, Saragossa³² i Huelva³³. Centrant-nos en l'àmbit territorial català la Diputació de Tarragona també ha posat en funcionament un Servei d'Assistència en Protecció de Dades³⁴ que s'ha incorporat al Catàleg de Serveis d'Assistència Municipal d'aquesta Diputació (SAM).

El servei s'anomena *Assistència als ens locals per a l'adequació de la seva activitat a la nova regulació de protecció de dades i prestació del servei de delegat de protecció de dades* i preveu que els ajuntaments beneficiaris siguin, de forma diferenciada, els de fins a 2.000 habitants i els que tenen entre 2.001 i fins a 5.000 habitants a més dels Consells Comarcals.

A diferència del model de la Diputació de Barcelona la Diputació de Tarragona ofereix, tal i com la nomenclatura del servei indica, una assistència més àmplia en matèria de protecció de dades. Així i atenent-nos al Decret d'incorporació del servei al Catàleg de Serveis SAM³⁵ aquest servei té dues modalitats diferenciades de prestació:

- **Modalitat 1:** Ajuntaments de fins a 2.000 habitants
 - **FASE 1:** Assessorament, impuls i formació per aconseguir l'adequació a la normativa actual de protecció de dades.
 - Aquest assessorament consisteix en revisar el RAT de l'ajuntament beneficiari si en disposa o assessorar en l'elaboració d'un RAT si aquest no en té. Una vegada efectuat i aprovat el RAT l'ajuntament pot sol·licitar la Fase 2 del servei.
 - **FASE 2:** Designació del DPD prestació del servei de DPD d'acord a les funcions que es preveuen als articles 37-39 del RGPD.
 - En aquesta Fase del servei la Diputació de Tarragona assumeix les funcions de DPD de l'ajuntament beneficiari com a persona jurídica. En concret aquestes funcions recauen sobre la Unitat de Protecció de dades del Servei d'Assistència als Municipis de la Diputació.
- **Modalitat 2:** Ajuntaments d'entre 2.001 i fins a 10.000 habitants i Consells Comarcals
 - Assessorament jurídic en general en matèria de protecció de dades el qual inclou assistència en el procés de designació del DPD (sigui extern o intern a l'organització), proporcionar clàusules informatives de contractació i models de regulació d'encàrrecs

²⁹ Oficina Provincial de Protecció de Dades i Seguretat de la Diputació de Castelló

(<https://transparencia.dipcas.es/oficina-provincial-de-proteccion-datos-y-seguridad>)

³⁰ Proyecto LOPD de la Diputación de Córdoba (Miguel Yubero, 2020) (Vídeo de la conferencia accesible a:

https://www.youtube.com/watch?v=Ud5snz4EJNY&ab_channel=TribucleMediaVideoVault)

³¹ Servicio de Protección de Datos de la Diputación de Almería

(<https://www.dipalme.org/Servicios/Organizacion/servicios.nsf/ficha.xsp?id=416EDA723979B0AFC1258301003C0090>)

³² Servicio de Delegado de Protección de Datos de la Diputación de Zaragoza (<http://www.dpz.es/noticias/la-diputacion-de-zaragoza-presta-el-servicio-de-delegado-de-proteccion-de-datos-a-283-de-los-292-ayuntamientos-de-la-provincia>)

³³ Asistencia en Protección de Datos de la Diputación de Huelva (<https://www.dphuesca.es/servicios-asesoramiento-juridico>)

³⁴ Aquest servei s'inclou dins dels serveis d'assistència tècnica en l'àmbit jurídic que presta la Diputació de Tarragona (Catàleg de Serveis del SAM: Servei d'Assistència en Protecció de Dades:

https://seuelectronica.dipta.cat/cartera-de-serveis/-/tramitsonline/action/showServei/8004330008ADM/DIP45 JURID_00053?p_auth=zFynXDIW)

³⁵ Decret de Presidència número 2015-002234 de 13 de juliol de 2018 d'Incorporació a la Cartera de serveis del SAM de l'assistència en protecció de dades. (Consultable a la Seu Electrònica de la Diputació de Tarragona:

<https://seuelectronica.dipta.cat/inici>)

de tractament, facilitar materials i eines de les entitats competents en matèria de protecció de dades (AEPD i APDCAT) i resoldre dubtes jurídics puntuals sobre la matèria.

Com es pot observar, tot i que les modalitats de prestació d'aquest servei són més àmplies que les del model Barcelona i la resta de models centrats en l'assistència en la designació del DPD encara hi ha molts àmbits de l'adequació i el compliment de les obligacions legals en matèria de protecció de dades que afecten als ens locals que no tenen cobertura. A Tarragona, els ens locals de menys de 2.000 habitants es poden beneficiar d'assistència jurídica, prestació del servei de DPD i suport en l'elaboració del RAT. Queden fora de l'àmbit de suport obligacions prou importants com la realització d'anàlisis de riscos per a la protecció de dades, avaluacions d'impacte sobre la protecció de dades, adequació de formularis, control i registre de consentiments entre d'altres³⁶.

Pel que fa als ajuntaments d'una dimensió superior a 2.001 i fins a 5.000 habitants les prestacions encara són més limitades en tant que els ens d'aquesta franja només poden optar a assessorament jurídic i tècnic sobre designació de DPD (en la línia del model de la Diputació de Barcelona) i accés a determinat modelatge de documents d'utilitat en matèria de protecció de dades.

Així doncs, tant el model Tarragona com la resta de models centrats en la prestació del servei DPD i assistència i suport per a l'adequació a la normativa no aprofundeixen en l'assistència pel que fa al compliment de la totalitat d'obligacions en matèria de protecció de dades a la que han de fer front els ens locals. Cal destacar que el model Tarragona és el més complet ja que en la majoria dels casos el servei de suport per a la prestació del servei de DPD i l'assessorament es limita a ens amb una dimensió inferior als 2.000 habitants de manera que molts dels ens de les respectives demarcacions en queden exclosos i han d'afrontar les obligacions del RGPD i les tasques de DPD amb recursos propis.

³⁶ Per a veure les obligacions en matèria de protecció de dades que queden fora de l'àmbit de prestació d'aquest servei revisar l'anàlisi realitzat a l'epígraf 2.2.1.

3. Metodologia

Una vegada analitzats els antecedents, l'existència de nombroses i complexes obligacions legals pels ens locals en aquesta matèria i analitzada també l'habilitació legal i cobertura jurídica necessària per tal que la Diputació pugui prestar un **servei d'assistència als ens locals de la demarcació de Girona per a l'adequació normativa en matèria de protecció de dades i per la prestació del servei de delegat de protecció de dades** en aquest epígraf del treball s'aborda l'exposició de la metodologia. En concret s'exposa la metodologia utilitzada per tal de determinar quin és l'estat de la qüestió en l'àmbit territorial de Girona, és a dir, quins problemes i deficiències de compliment normatiu hi ha. Aquesta metodologia és la que en principi, hauria de permetre comprovar la validesa de les hipòtesis formulades a la introducció i contribuir així en la justificació de la posada en funcionament d'un servei d'aquestes característiques.

3.1. Planificació de la metodologia

Per tal de determinar amb precisió quin és l'estat de compliment de les disposicions relatives a protecció de dades a la demarcació de Girona i amb la finalitat de poder detectar l'existència de necessitats i a la vegada, les possibilitats per a la incorporació d'un nou servei a la cartera de serveis de la Diputació de Girona que permeti donar-hi cobertura s'ha portat a terme un anàlisi exhaustiu a tot el territori.

Aquest anàlisi inicialment es va articular a través de d'un qüestionari³⁷ que es va trametre a tots els ajuntaments de la demarcació de Girona via correu electrònic. En aquest qüestionari només es formulaven preguntes senzilles que feien referència a, d'una banda, l'existència o inexistència d'un nomenament de DPD entenent que, d'acord al RGPD, el nomenament d'un delegat és el punt de partida per als treballs d'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades i de l'altra, sobre l'existència de contractes amb tercers proveïdors que executin les funcions pròpies de DPD i d'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades. Aquest qüestionari es va enviar a través de les adreces de correu electrònic que consten al Directori de Municipis de la Diputació de Girona³⁸.

Amb aquestes preguntes es pretenia obtenir informació que permetés justificar la necessitat de posar en funcionament, per part de la Diputació de Girona, d'un servei d'aquestes característiques en tant que, d'acord a la hipòtesis plantejada inicialment, s'auguraven nivells baixos de compliment (sobretot per part dels municipis de menor capacitat econòmica i de gestió) i costos elevats per a la prestació del servei derivats de l'existència de multitud de contractes menors i licitacions subscrites pels diferents consistoris i d'altres ens locals per tal d'adaptar-se a aquesta normativa.

3.2. Problemes metodològics detectats

La realitat però és que la situació de pandèmia ha complicat la recopilació de les enquestes trameses als ajuntaments. Alguns dels ajuntaments³⁹ van donar resposta a les peticions formulades a través de correu electrònic emplaçant a la necessitat de trametre una sol·licitud d'accés a la informació pública

³⁷ El qüestionari incloïa les preguntes: 1) Disposeu de DPD nomenat d'acord a les previsions del RGPD?, 2) Les funcions de DPD són assumides amb personal propi de l'ens o bé per un tercer com a resultat d'un contracte de serveis?, 3) En el cas que el DPD sigui extern a la organització quina és la fórmula contractual utilitzada per a contractar-lo?, 4) Heu subscrit algun altre contracte que durant els últims 2 anys que tingui per objecte l'adequació per al compliment de la normativa en matèria de protecció de dades al vostre ens? 5) Quins són els valors estimats dels contractes subscrits per aquests objectes?

³⁸ Directori de Municipis de la Diputació de Girona: <http://www.ddgi.cat/web/municipis>

³⁹ En concret els ajuntaments de Girona, Lloret de Mar i Sarrià de Ter.

d'acord a les previsions de la Llei de Transparència⁴⁰ (en endavant LTCat). És a dir, van emplaçar-nos a la necessitat de presentar una sol·licitud a través del registre general de l'ens que complís amb els requisits de l'article 26 de la LTCat per tal de donar resposta a les preguntes formulades al qüestionari. Un 73% dels ens locals a qui se'ls va enviar el formulari no hi van donar resposta ni tampoc van adreçar-nos a la necessitat de formular una sol·licitud via registre general i a l'empareda de la LTCat.

Cal destacar que 4 ens locals ens van derivar directament al Perfil del Contractant i a la pàgina web per tal de comprovar, d'una banda, l'existència d'un nomenament d'un delegat de protecció de dades i de l'altra, l'existència de contractes que encomanin les funcions de DPD i adequació a la normativa a proveïdors externs.

3.3. Ajustos metodològics

La manca de resposta va obligar a replantejar metodològicament l'anàlisi de l'estat de compliment de les disposicions en matèria de protecció de dades i obtenir informació sobre l'existència de nomenaments de DPD i contractes amb terceres empreses proveïdores a través d'altres fonts.

En primer lloc i prenent en consideració les obligacions de publicitat activa en matèria de contractació pública previstes a la ja citada LTCat i també a la Llei de Transparència Estatal⁴¹ (en endavant LTEsp) s'ha utilitzat els Perfils del Contractant⁴² i el Registre Públic de Contractes⁴³ on, d'acord a l'article 13 de la LTCat, hi ha de constar tots els contractes subscrits inclosos també els contractes menors. Així aquesta ha sigut la font per obtenir informació sobre l'existència de proveïdors subcontractats que assumeixin funcions de DPD i/o que prestin serveis d'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades. Aquesta font també ha permès comprovar els costos associats a la prestació d'aquests serveis.

En segon lloc s'ha analitzat l'espai web de Política de Privacitat de cada un dels ens locals de la demarcació de Girona per observar l'existència de referències relatives a l'existència d'un DPD.

Per contrastar aquestes informacions del web d'aquests ajuntaments també s'ha consultat de forma individualitzada i per cada un dels ens locals de la demarcació el Registre de Consulta de Delegats de Protecció de Dades de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades⁴⁴ la qual, d'acord amb el que es disposa a l'article 34.4 de la LOPDGD, ha creat i manté actualitzada una llista de tots els DPD que li han estat comunicats. Convé destacar aquí que aquest registre només incorpora aquells DPD que han estat efectivament comunicats pel responsable o encarregat del tractament de cada ens local d'acord a l'obligació establerta a l'article 37.7 del RGPD segons el qual és necessari que encarregats i responsables publiquin les dades de contacte del DPD i les comuniquin a les autoritats de control competents.

Dades	Fonts
Contractes subscrits en matèria de DPD i adequació a la normativa en matèria de protecció de dades	<ul style="list-style-type: none"> Registre Públic de Contractes de Catalunya Perfil del Contractant de la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de Catalunya

⁴⁰ Llei 19/2014, de 29 de desembre, de Transparència, Dret d'Accés a la Informació Pública i Bon Govern BOE núm. 18 § 470 (pàg 4300) (2014). (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2015-470>)

⁴¹ Llei 19/2013, de 9 de desembre, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern BOE núm. 295 § 12887 (pàg 97922) (2013). (<https://www.boe.es/eli/es/l/2013/12/09/19>)

⁴² Cercador del Perfil del Contractant de la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de Catalunya (PSCP): https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/ca_ES/cap.pscp?reqCode=start

⁴³ Registre Públic de Contractes: <https://registrepUBLICcontractes.gencat.cat/rpcac/index.html#/cerca>

⁴⁴ Consulta de DPD AEPD: <https://sedeagpd.gob.es/sede-electronica-web/vistas/infoSede/consultaDPD.jsf>

Existència del nomenament de DPD	<ul style="list-style-type: none"> • Espais web “Política de Privacitat” de cada un dels Ens locals • Registre de Consulta de DPD de l’AEPD i l’APDCat
----------------------------------	--

Taula 1: Resum sobre dades i fonts de dades

Com s’exposarà a l’epígraf corresponent a l’anàlisi de resultats s’havia previst als convenis subscrits entre la Diputació de Girona i cada un dels Consells Comarcals de la província de Girona que la prestació de suport i assistència en matèria de protecció de dades era una tasca inicialment encomanada als Consells Comarcals de manera que, per tal d’analitzar correctament la seva implantació i compliment s’ha abordat l’anàlisi de les fonts anteriorment citades tenint en compte dos paràmetres. D’una banda la territorialitat i de l’altra la dimensió. Així doncs l’estudi ha tractat en paral·lel l’estat de compliment i prestació a nivell comarcal per observar així les eventuais diferències existents entre comarques a la vegada que s’ha tingut en consideració el nombre d’habitants de cada municipi de la demarcació de Girona:

- **Territorialitat:** L’anàlisi amb perspectiva territorial s’ha abordat a nivell comarcal. Aquest fet es justifica, com s’ha comentat, per la necessitat d’observar les diferències en el compliment de les disposicions del RGPD i la LOPDGDD a les diferents comarques prenent en consideració si, d’acord amb l’estipulat en els citats convenis, els Consells Comarcals presten o no serveis en l’àmbit de la protecció de dades que hagin facilitat el compliment de la normativa per part dels ens locals. Des d’aquesta òptica s’han pogut esgrimir les diferències entre les diferents zones del territori prenent en consideració la comarca com a unitat.
- **Dimensió:** Aquesta aproximació es justifica per la necessitat d’observar les diferències i deficiències en el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades prenent en consideració les dimensions de cada municipi i per tant, la capacitat econòmica i de gestió d’aquests consistoris. Com ja s’ha esmentat anteriorment i d’acord a l’article 36.1 b de la LRBRL la competència d’assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis de les diputacions s’ha de centrar especialment en els municipis de menor capacitat econòmica i de gestió. Per tant, és d’especial rellevància analitzar si el nombre d’habitants genera necessitats especials i diferenciades per tal de dissenyar un prototip de servei que sigui capaç d’ajustar-se a aquestes diferències.

4. Resultats sobre l'estat de compliment

La metodologia descrita anteriorment ha fet aflorar els següents resultats sobre, d'una banda, l'estat de disposició de DPD per part dels consistoris de la demarcació de Girona i de l'altra, sobre l'existència de fórmules contractuals diverses que hagin encarregat aquestes funcions a tercers proveïdors de la fora de l'organització així com els costos econòmics que s'hi vinculen.

Prenent en consideració els elements anteriorment esmentats, els resultats⁴⁵ es presenten tenint en compte la variable dimensió del municipi i la variable territorialitat que pren com a unitat bàsica la comarca.

Per a la correcta interpretació dels resultats que es presenten a continuació cal fer un aclariment previ relatiu a l'estudi sobre els models contractuals. Per facilitar la interpretació de resultats i a efectes de poder aglutinar els costos econòmics d'aquests contractes s'ha classificat els diferents contractes detectats a través de les fonts de dades mencionades a la metodologia⁴⁶ d'acord a les següents tipologies:

- **Contractació conjunta:** Aquesta tipologia contractual fa referència a la presència de contractes per a la prestació dels serveis de DPD i assessorament i assistència per a l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades subscrits de forma conjunta entre diversos ens locals. És a dir, aquesta fórmula contractual fa referència a l'existència d'una única licitació promoguda per un ens local concret a la qual, mitjançant convenis bilaterals amb la institució promotora de la licitació, s'hi ha adherit d'altres ens. En aquest model contractual l'ens promotor ha actuat com a central de compres assumint totes les càrregues administratives vinculades a la tramitació de l'expedient de contractació i la licitació facilitant així que d'altres ens (en general amb menor capacitat de gestió) s'hagin pogut adherir a aquesta licitació sense necessitat de destinar recursos a tramitar-ne una amb els seus propis mitjans. Com s'exposarà a la part de resultats i de discussió aquesta fórmula contractual ha estat utilitzada per alguns Consells Comarcals de la demarcació de Girona els quals, per tal de donar servei als ens locals de l'àmbit comarcal d'acord amb el que preveuen els convenis amb la Diputació de Girona, han portat a terme licitacions conjuntes amb aquells ajuntaments que, de forma voluntària s'hi han volgut adherir. Convé destacar que, tal i com s'exposarà, aquesta contractació conjunta pot tenir un cost econòmic pels ens locals que hi participen ja que l'ens promotor (com s'ha comentat en la majoria dels casos un Consell Comarcal) en alguns casos repercuteix de forma prorratejada sobre els ens locals participants una part del cost del valor estimat del contracte.
- **Contracte menor:** Aquesta tipologia contractual fa referència a tots aquells contractes subscrits pels ens locals en matèria de DPD i protecció de dades els quals responguin a les previsions de l'article 118 de la Llei de Contractes del Sector Públic⁴⁷ (en endavant LCSP). És a dir, es tracta d'aquells contractes de serveis que s'hagin subscrit per a la prestació de DPD i

⁴⁵ A l'Annex I es poden consultar les taules amb totes les dades obtingudes a través de les fonts que s'han exposat anteriorment a l'espai relatiu a la metodologia. En aquest epígraf del treball es recullen les dades agregades rellevants útils per a la justificació de la posada en funcionament del servei que és objecte d'aquest treball.

⁴⁶ Veure Taula 1.

⁴⁷ Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del Sector Públic per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives de el Parlament Europeu i de Consell 2014/23 / UE i 2014/24 / UE, de 26 de febrer de 2014 BOE núm. 272 § 12902 (pàg 107714) (2017). (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2017-12902>)

serveis connexos d'adequació a la normativa de protecció de dades que com a màxim tinguin un import de 15.000,00€ i que, d'acord amb l'article 29.8 de la LCSP la seva durada no sigui superior a un any.

En el següent epígraf s'aborda l'estudi dels municipis d'acord a les variables dimensió i territorialitat-

4.1. Dimensió dels municipis:

En aquesta primera aproximació es presenten els resultats dividint la variable dimensió dels municipis en diverses franges fet que ha de permetre presentar de millor manera l'estat de compliment dels municipis per, posteriorment, adequar l'eventual prestació d'un servei a aquestes necessitats. La divisió mitjançant franges troba justificació en el fet que els Plans de Serveis⁴⁸ de la Diputació de Girona consultats⁴⁹ estableixen sempre les mateixes franges a l'hora de discriminar la prestació dels serveis del Catàleg de Serveis de la Diputació de Girona⁵⁰. En els preàmbuls dels Plans de Servei consultats es justifica l'existència d'aquestes franges d'habitants per, precisament, centrar els recursos en la prestació de serveis als municipis de menor capacitat econòmica i de gestió els quals, sota aquesta consideració, són aquells amb un nombre d'habitats inferior a 1000. Franges establertes per a presentar les dades d'acord al model de Pla de Serveis de la Diputació de Girona:

- Municipis de fins a 1.000 habitants (inferiors a 1.000 habitants)
- Municipis des de 1.001 habitants i fins a 5.000 (compresos entre 1.001 i 5.000 habitants)
- Municipis des de 5.001 habitants i fins a 10.000 (compresos entre 5.001 i 10.000 habitants)
- Municipis de més de 10.000 habitants

4.1.1. Municipis de fins a 1.000 habitants

Aquesta primera franja de municipis compren un total de 128 municipis del total de 221 municipis més una entitat municipal descentralitzada que es troben en l'àmbit territorial de la demarcació de Girona. Com es pot comprovar, els municipis amb una població inferior o igual a 1.000 habitants suposen un 57,91% dels municipis de la demarcació, és a dir, més de la meitat dels municipis de la demarcació de Girona tenen la consideració de municipis de menor capacitat econòmica i de gestió. Pel què fa a l'anàlisi sobre l'estat de compliment en matèria de protecció de dades en aquest franja s'ha observat el següent:

⁴⁸ Els Plans de Serveis són l'instrument jurídic a través del qual, d'acord amb l'article 153 i 158.1 del Decret 179/1985, de 13 de juny pel que s'aprova el Reglament d'Obres, Activitats i Serveis dels Ens Locals (ROAS), els ens locals instrumentalitzen l'obligatorietat de reglamentar la prestació de serveis sobre els que tenen competència establint-ne el règim i naturalesa jurídica de la seva prestació.

⁴⁹ Amb la finalitat de comprovar l'existència de franges o talls (per nombre d'habitants) en els Plans de Servei de la Diputació de Girona s'han consultat els següents plans de servei aprovats: Pla de Servei d'Assistència en l'Exercici de Control Intern per a les Entitats Locals (<http://www.ddgi.cat/web/nivell/1701/s-0/assistencia-a-entitats-locales-en-control-intern>), Pla de Servei d'Assistència en Administració Electrònica als Ens Locals (<http://www.ddgi.cat/web/nivell/5114/oficina-de-suport-a-l-administracio-electronica>), Pla de Servei d'Assistència per a la Promoció i Desenvolupament Econòmic Local (<http://www.ddgi.cat/web/nivell/444/s-0/promocio-economica>), Pla de Servei d'Assistència en Matèria d'Habitatge (<http://www.ddgi.cat/web/nivell/444/s-0/promocio-economica>), Pla de Servei d'Assistència per a la Gestió Expropiatòria (<http://www.ddgi.cat/web/nivell/757/s-0/patrimoni-i-expropiacions>), Pla de Servei d'Assistència als Municipis per a la Gestió de Cementiris i Serveis Funeraris (<http://www.ddgi.cat/web/nivell/220/s-0/assistencia-i-cooperacio-als-municipis>).

⁵⁰ Cartàleg de Serveis de la Diputació de Girona: <https://seu.ddgi.cat/web/nivell/6/s-0/serveis>

Publicació de les dades sobre el DPD al web:

Objectivament i prenent en consideració l'anàlisi de l'espai de "Política de Privacitat" dels 128 ajuntaments que conformen aquesta franja s'observa el següent:

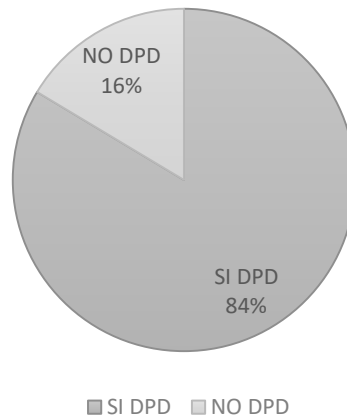

Figura 1: DPD publicat al web ajuntaments de fins a 1.000 habitants

És a dir, pel què fa a la publicació a la pàgina web de les dades sobre el DPD a les que obliga, tal i com hem esmentat anteriorment, l'article 37.7 del RGPD, un 84% dels ens han fet efectiva la publicació sobre dades de contacte d'aquest DPD fet que permet en principi esperar que han nomenat degudament aquest DPD i l'han comunicat a les autoritats de control competents. Per contrari, hi hauria un 16% de consistoris que no publicarien cap dada sobre el DPD pel que es podria esperar que fins al moment no n'han nomenat passant així per alt les obligacions del RGPD.

Presència de contractes en matèria de protecció de dades:

En aquesta franja de municipis i prenent en consideració les fonts citades a la metodologia s'ha observat la següent presència de contractes amb proveïdors externs:

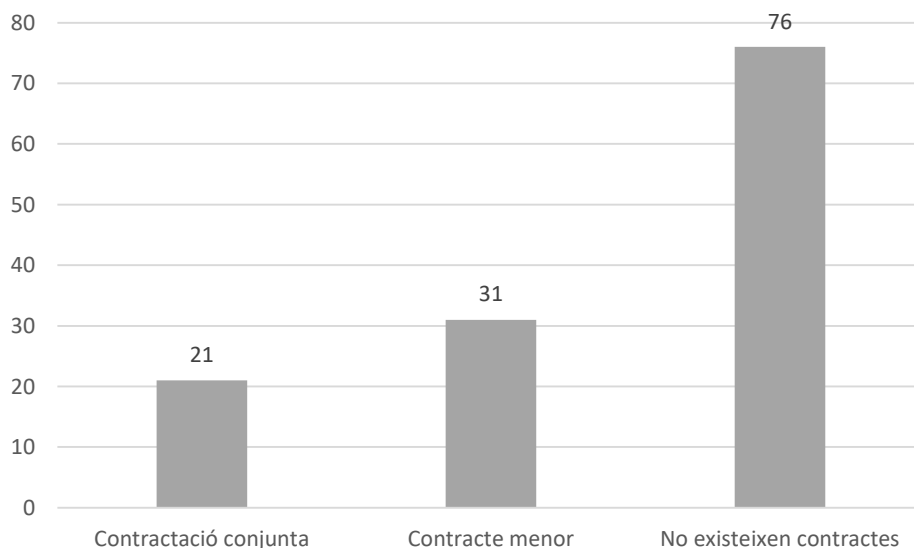

Figura 2: Fórmules contractuals en ajuntaments de fins a 1.000 habitants

Com es pot comprovar, hi ha 21 municipis de fins a 1.000 habitants que han subscrit una contractació conjunta amb algun altre ens local fet que els hi ha permès no haver de realitzar cap licitació per tal de poder gaudir d'un servei d'assistència en matèria de protecció de dades i de DPD. En concret,

aquests 21 municipis suposen un 16,41% dels municipis de fins a 1.000 habitants. En l'anàlisi de la variable territorialitat es posarà de manifest que els dos ens que han promogut aquestes contractacions conjuntes són, en concret, el Consell Comarcal del Ripollès i el Consell Comarcal del Gironès.

En la franja corresponent als municipis de fins a 1.000 habitants es detecta la subscripció de 31 contractes menors que tenen per objecte la prestació del servei de DPD i d'altres serveis d'assessorament i adequació a la normativa en matèria de protecció de dades fet que suposa que aquesta és la solució escollida per un 24,22% dels ajuntaments d'aquesta franja.

La resta de consistoris d'aquesta franja (76 en total) no han subscrit cap contracte menor ni tampoc han participat de cap contractació conjunta per a la provisió d'aquests serveis. Aquests 76 consistoris tampoc aporten cap tipus d'informació sobre si assumeixen aquestes tasques amb personal propi de l'ajuntament. Atenent-nos als proveïdors i tal i com es mostra al buidatge de dades de l'Annex I observem que:

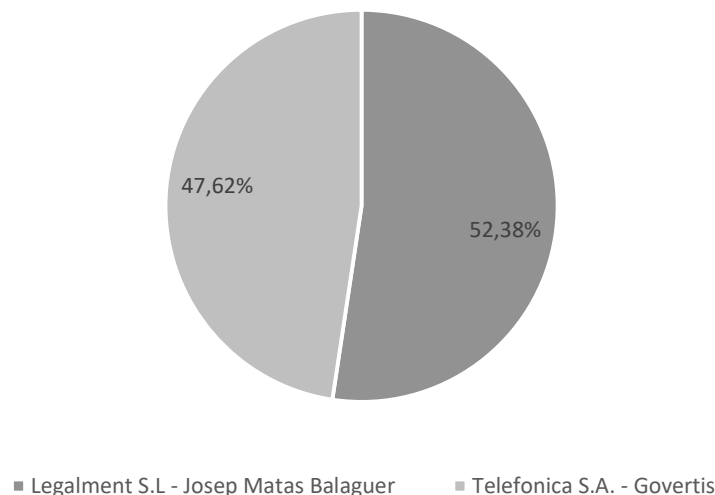

Figura 3: Proveïdors de les contractacions conjuntes

D'acord amb la Figura 3 existeixen 2 proveïdors per aquells ens que tenen contractacions conjuntes licitades per un tercer ens públic que com ja hem avançat, es tractarà dels Consells Comarcals del Gironès i del Ripollès. Així doncs i pel què fa al Gironès l'empresa Legalment S.L proporcionarà servei de DPD i assessorament per al compliment de la legislació en matèria de protecció de dades a un total de 11 ajuntaments de menys de 1.000 habitants (47,62% sobre el total d'ajuntaments amb contractacions conjuntes) mentre que Telefónica S.A a través de la seva filial Govertis proporcionarà aquest mateix servei a 10 ajuntaments de menys de 1.000 habitants. Com comprovarem quan estudiem la variable territorialitat Legalment S.L. ha sigut adjudicatari d'un contracte de serveis licitat de forma conjunta pel Consell Comarcal del Gironès mentre que Telefónica S.A. – Govertis ho ha sigut per part del Consell Comarcal del Ripollès. En ambdós casos, tots els ajuntaments de menys de 1.000 habitants de les comarques on existeix una contractació conjunta (Gironès i Ripollès) la totalitat d'ajuntaments s'hi ha adherit.

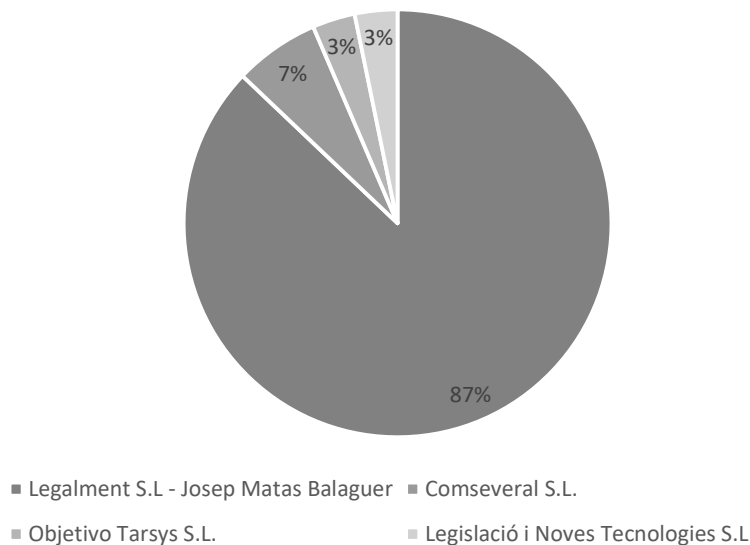

Figura 4: Proveïdors dels contractes menors subscrits

D'acord a la Figura 4 i pel què fa als contractes menors subscrits (31 en total en la franja d'ajuntaments de fins a 1.000 habitants) s'observa una clara predominança del proveïdor Legalment S.L el qual és beneficiari d'un total de 27 contractes menors amb ajuntaments de menys de 1.000 habitants que sota diferents denominacions tenen per objecte la prestació dels serveis de DPD i compliment normatiu en matèria de protecció de dades. La resta de proveïdors són de caràcter minoritari essent Comseveral S.L proveïdor de 2 consistoris i Objetivo Tarsys S.L i Legislació i Noves Tecnologies S.L de 1 respectivament.

Designació formal del DPD i comunicació a les autoritats competents:

Pel què fa a la designació formal i comunicació a les autoritats competents no existeix correlació entre els consistoris que han publicat a la seva pàgina web les referències del DPD i aquells casos en els que aquesta designació consta als registres de l'AEPD i l'APDCAT. En particular s'observa que 76 dels ajuntaments de fins a 1.000 habitants no han comunicat la seva designació del DPD a aquestes autoritats competents d'acord a les recomanacions de l'AEPD (GUÍA RÁPIDA DE COMUNICACIÓN DEL DELEGADO DE PROTECCIÓN DE DATOS, 2019).

Aquests 76 ajuntaments es corresponen amb els 76 ajuntaments que no tenen subscrita cap contractació conjunta ni tampoc cap contracte menor amb cap proveïdor. Malgrat això, a la Figura 1 s'observava que el 84% dels ajuntaments de menys de 1.000 habitants tenien publicada una referència al DPD a l'espai "Política de Privacitat" de les seves pròpies webs. Aquesta incongruència entre la publicació de dades a l'espai web propi i la no comunicació a les autoritats competents ha portat a la necessitat d'analitzar amb més profunditat aquesta qüestió.

Analitzant detingudament els espais de "Política de Privacitat" dels diferents ajuntaments s'ha pogut comprovar que existeix un denominador comú i és que tots els ajuntaments que disposen de dades sobre el DPD publicades a la pròpia web però no han comunicat la designació a les autoritats competents són ens beneficiaris del Servei de Creació i Manteniment de Pàgines Web de la Diputació de Girona⁵¹. Així doncs, les modificacions en la "Política de Privacitat" de tots aquests ens s'han portat a terme de forma directa sobre el conjunt de pàgines web dels ens beneficiaris del servei sense que

⁵¹ Servei publicat al Catàleg de Serveis de la Diputació de Girona que consisteix en l'habilitació d'un portal web per l'ens que permeti lliurar al ciutadà la seva informació institucional i serveixi de punt centralitzat d'accés als serveis telemàtics de l'ens: seu electrònica, portal de transparència.

aquests hagin designat necessàriament un DPD. Aquesta modificació és massiva i de caràcter estàndard en tant que a l'espai de "Política de Privacitat" d'aquests ens no s'especifica un contacte directe amb el DPD sinó un contacte directe amb l'ajuntament fet que no compleix amb les obligacions de publicitat del DPD que s'estableixen a l'article 37.7 del RGDPD.

Així doncs es posa de manifest que la publicació de dades sobre el DPD a la pàgina web de cada ens local no és una font fiable de dades indicativa pel què respecta a la pròpia designació del DPD ni al compliment de la normativa amb matèria de protecció de dades.

4.1.2. Municipis de 1.001 habitants i fins a 5.000

El segon grup de municipis son aquells que tenen una població de més de 1.000 habitants i fins a 5.000. Aquest grup el trobem constituït per un total de 56 municipis.

Publicació de les dades sobre el DPD al web:

Pel que fa a la publicació a l'espai de "Política de Privacitat" ens trobem amb una situació molt similar a la de la franja de municipis analitzats anteriorment. Objectivament, un total de 41 municipis publiquen informació sobre la designació i contacte del DPD, mentre que 14 municipis no estableixen res al respecte.

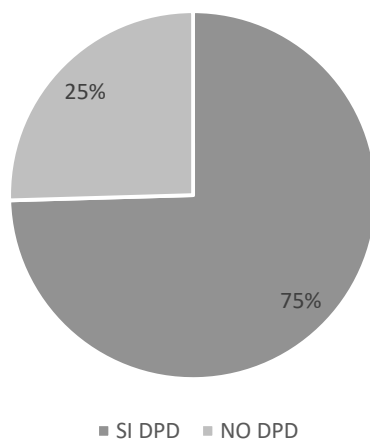

Figura 5: DPD publicat al web ajuntaments de 1.001 i fins a 5.000 habitants

Presència de contractes en matèria de protecció de dades:

En aquesta franja de municipis i prenent en consideració les fonts citades a la metodologia s'ha observat la següent presència de contractes amb proveïdors externs:

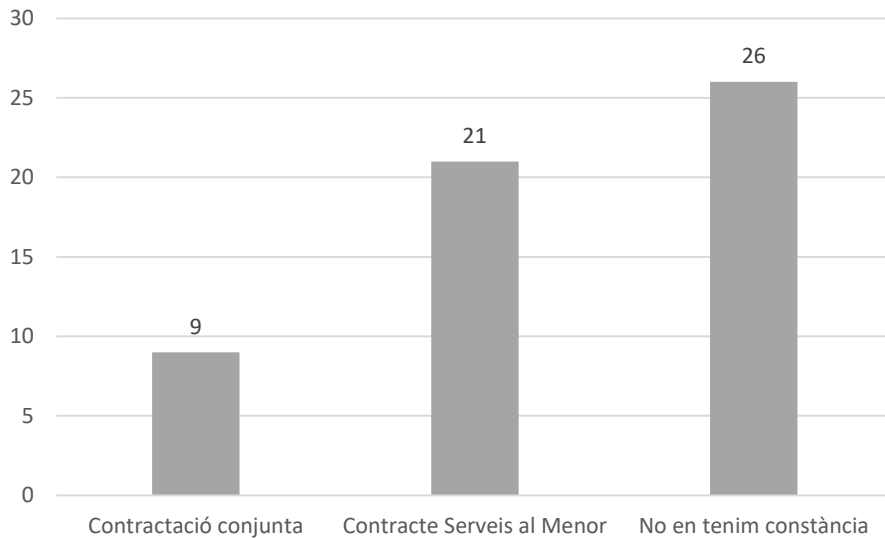

Figura 6: Fórmules contractuals en ajuntaments de 1.001 fins a 5.000 habitants

Com es pot comprovar, en aquesta franja hi ha un total de 9 consistoris que han subscrit via conveni contractacions conjuntes amb algun dels Consells Comarcals que les han licitat i ofert als municipis de la seva àrea d'influència (Consell Comarcal del Gironès i Consell Comarcal del Ripollès) suposat un 16,07% dels municipis d'aquesta franja d'habitants. El 37,50% dels municipis de 1.001 i fins a 5.000 habitants han escollit l'opció de subscriure un contracte menor amb un tercer proveïdor per tal de designar un DPD i adequar-se a la normativa en aquesta matèria (21 ajuntaments). 26 ajuntaments (un 46,63%) dels ajuntaments d'aquesta franja no han subscrit cap contracte amb proveïdors amb aquest objecte ni tampoc han especificat de cap manera haver assumit tasques de DPD i d'adequació de la normativa en matèria de protecció de dades amb mitjans tècnics i personals propis.

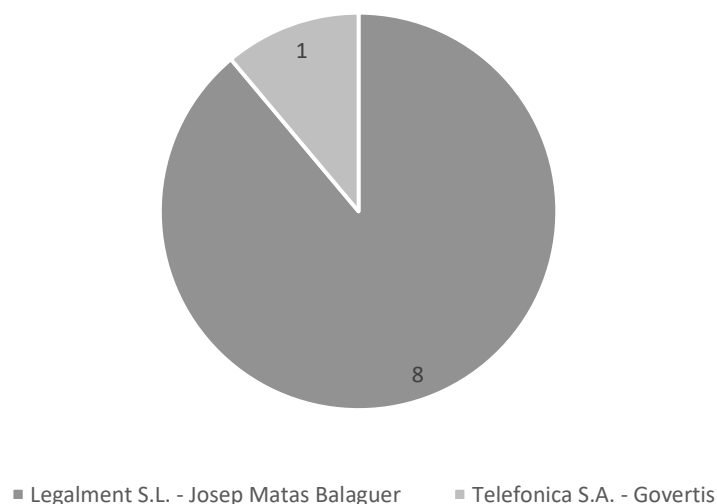

Figura 7: Proveïdors de les contractacions conjuntes

D'acord a la Figura 7 i en relació als proveïdors observem que, pel que fa a les contractacions conjuntes, el 88,89% dels ajuntaments d'aquesta franja d'habitants han participat en contractacions promogudes pel Consell Comarcal del Gironès essent en proveïdor Legalment S.L mentre que només un ajuntament d'aquesta franja ha participat en una contractació conjunta, en aquest cas amb el

Consell Comarcal del Ripollès essent adjudicatari del contracte de serveis l'empresa Telefónica S.A. – Govertis.

Pel que respecta als contractes menors subscrits s'observa un clar domini del proveïdor Legalment S.L el qual té una quota de mercat del 90,48% en aquesta franja de població. La presència d'altres proveïdors és testimonial essent només beneficiaris de dos contractes menors suposant un 4,76% dels contractes menors en aquesta franja.

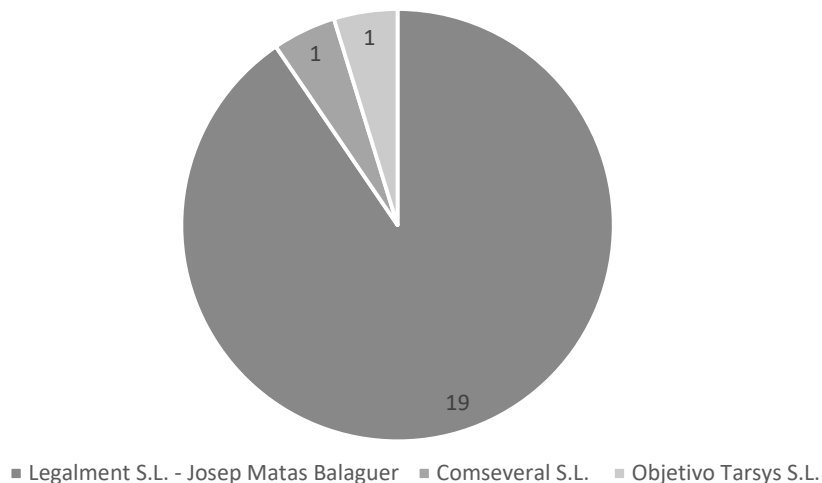

Figura 8: Proveïdors dels contractes menors subscrits

Designació formal del DPD i comunicació a les autoritats competents:

De la mateixa manera que s'ha detectat en la franja de població fins a 1.000 habitants es posa de manifest que la comunicació de la designació del DPD només es fa efectiva en aquells casos en els que existeix una subcontractació de les funcions de DPD sigui mitjançant contractació conjunta articulada a través dels Consells Comarcals (Gironès o Ripollès com a únics Consells que han portat a terme una contractació d'aquestes característiques) o bé a través dels proveïdors de contractes menors. Aquells municipis que no tenen contractes subscrits amb tercers tampoc han notificat a les autoritats competents la designació d'un DPD intern a l'organització, és a dir, tampoc han notificat l'assumpció d'aquestes funcions amb personal propi.

4.1.3. Municipis des de 5.001 i fins a 10.000 habitants

Aquest grup el conformen un total de 13 municipis de la demarcació de Girona.

Publicació de les dades sobre el DPD al web:

En aquesta franja de municipis s'observa que la publicació de dades relatives a la disposició d'un DPD és del 8 ajuntaments en front de 5 que no realitza cap tipus de publicació al respecte en l'espai corresponent a "Política de Privacitat" dels respectius webs corporatius.

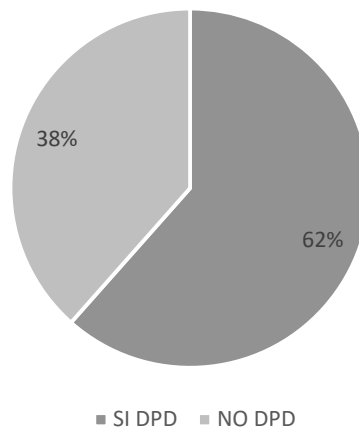

Figura 9: DPD publicat al web ajuntaments de 1.001 i fins a 10.000 habitants

Presència de contractes en matèria de protecció de dades:

En quant a les modalitat contractuals observades per aquesta franja de població es detecten les següents:

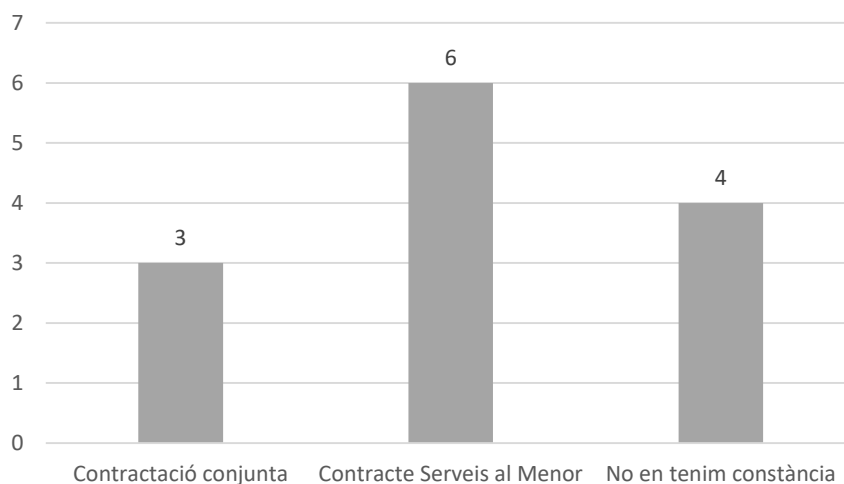

Figura 10: Fórmules contractuals en ajuntaments de 5.001 fins a 10.000 habitants

D'acord a la Figura 10, el 23,08% dels ajuntaments d'aquesta franja participen d'una contractació conjunta. En tots els casos es tracta de consistoris del Gironès que participen de la contractació conjunta promoguda pel Consell Comarcal del Gironès. En aquest cas per tant, el proveïdor sempre serà l'adjudicatari d'aquest contracte que, com ja s'ha esmentat anteriorment és Legalment S.L.

Pel què fa als contractes menors subscrits, en aquesta franja d'habitants es detecta una major incidència dels mateixos ja que gairebé la meitat dels ajuntaments, el 46,15%, en tenen un de subscrit. En tots els casos i tal i com es pot comprovar al buidatge de dades adjunt a l'Annex 1 el proveïdor escollit per aquests ajuntaments és el mateix que l'adjudicatari de les contractacions conjuntes del promogudes pel Consell Comarcal del Gironès. Hi ha 4 ajuntaments (30,77%) que no disposen de cap proveïdor ni tercer amb qui hagin subscrit un contracte de serveis per a la prestació del DPD i l'assessorament per a l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades.

Designació formal del DPD i comunicació a les autoritats competents:

Pel què fa la designació formal i a la comunicació d'aquesta designació a les autoritats competents en matèria de protecció de dades, de nou, es repeteix el patró segons el qual els 4 ajuntaments que no han subscrit cap tipus de contracte amb un proveïdor tercer extern a l'organització tampoc han comunicat la designació d'un DPD a les autoritats competents.

4.1.4. Municipis de més de 10.001 habitants

Només hi ha 19 municipis a la demarcació de Girona amb una població superior als 10.001 habitants. D'aquests, 12 tenen informació publicada als respectius espais de "Política de Privacitat" sobre la designació d'un DPD. Per contrari, 7 no aporten aquesta informació.

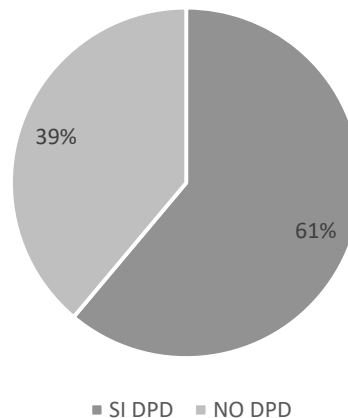

Figura 11: DPD publicat al web ajuntaments de més de 10.001 habitants

Presència de contractes en matèria de protecció de dades:

Pel què fa la presència de contractes en matèria de protecció de dades cal destacar que, en els municipis d'aquesta franja apareix per primera vegada una clara referència a l'assumpció de les tasques pròpies de DPD i adequació a la normativa en matèria de protecció de dades realitzada amb mitjans propis, és a dir, que en comptes de contractar a proveïdors externs s'han assumit amb personal i mitjans tècnics propis les funcions de DPD així com les derivades del procés d'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades. En concret, hi ha 4 municipis d'aquesta franja que han nomenat personal propi que assumeix aquestes tasques (21,05% dels municipis de més de 10.001 habitants).

La resta de municipis han optat per solucions similars a les de les franges anteriors, així, 12 municipis s'han decantat per contractacions menors (63,16%) mentre que només 3 (15,79%) no han subscrit cap tipus de contracte amb tercers ni tampoc aporten informació sobre l'assumpció de tasques amb mitjans propis.

En aquesta franja convé destacar l'absència d'ajuntaments subscrits a contractacions conjuntes promogudes pels Consells Comarcals del Gironès i del Ripollès⁵².

⁵² Teòricament hi podrien optar els Ajuntaments de Girona, Salt i Ripoll ja que tots tres es troben en àmbits territorials en els que el Consell Comarcal de la comarca a la que pertanyen ha licitat una contractació conjunta amb aquest objecte. Com comprovarem més endavant, la licitació promoguda pel Consell Comarcal del Ripollès exclou expressament l'Ajuntament de Ripoll de possibilitat d'unir-s'hi. Per la seva banda, Girona ha preferit assumir aquestes funcions amb mitjans propis mentre que Salt s'ha decidit per la contractació menor del proveïdor Legalment S..

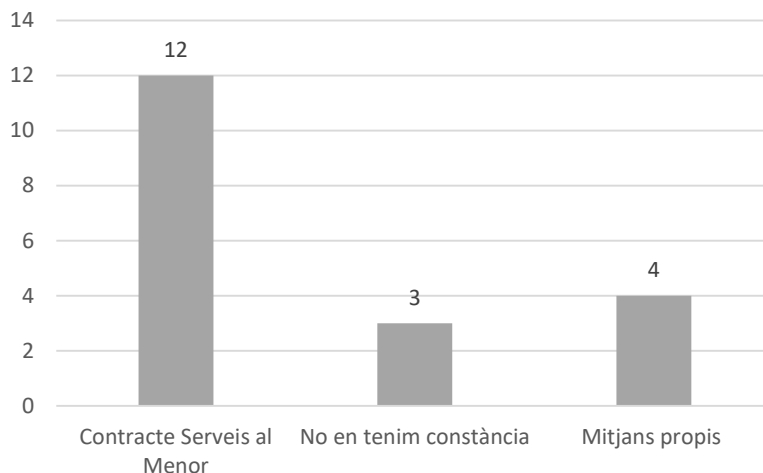

Figura 12: Fórmules contractuals en ajuntaments de més de 10.001 habitants

El proveïdor predominant en aquesta franja és altra vegada Legalment S.L. amb un 75% dels contractes (9 municipis). La resta de proveïdors tenen 1 contracte cada un representant només un 8,33% de la quota de mercat respectivament.

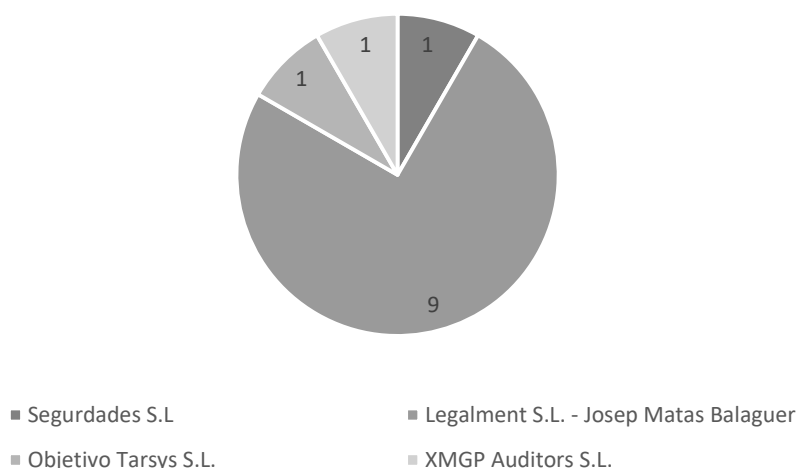

Figura 13: Proveïdors dels contractes menors subscrits

4.2. Territorialitat dels municipis

Pel què fa a la segona variable considerada, la territorialitat, els resultats es presenten distribuïts per comarques fent especial menció a les diferències existents en cada una d'elles depenent de les funcions i tasques assumides pels Consells Comarcals.

Com ja s'ha apuntat anteriorment la Diputació de Girona subscriu anualment un conveni de col·laboració amb cada un dels Consells Comarcals de la demarcació de Girona⁵³. Aquests convenis, sota la nomenclatura "Conveni de col·laboració per a la prestació de Serveis d'assistència, cooperació i d'altres als municipis"⁵⁴ recullen l'aportació de finançament per part de la Diputació als pressupostos

⁵³ La demarcació de Girona subscriu convenis amb els Consells Comarcals del Gironès, Ripollès, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany, la Selva, la Garrotxa i la Cerdanya.

⁵⁴ Tots els convenis subscrits parteixen del mateix model, només existeixen diferències amb els imports consignats a cada Consell Comarcal pel que es tenen en compte criteris geogràfics i de població. Es pot

de cada un dels Consells Comarcals mitjançant subvencions (vehiculades a través de transferències corrents i transferències de capital) així com el conjunt de serveis i activitats als que el Consell Comarcal en qüestió destinarà els recursos aportats per la Diputació. En els anys 2019 i 2020 aquests convenis han inclòs la prestació, dins de l'àmbit jurídic i econòmic, d'assistència en matèria de protecció de dades i DPD per part dels Consells Comarcals als ajuntaments de la respectiva comarca. Així doncs, aquest és el motiu principal pel que, com s'ha esmentat anteriorment, hi ha dos Consells Comarcals (Gironès i Ripollès) que han promogut contractacions conjuntes per tal de complir amb les previsions del conveni subscrit amb la Diputació de Girona.

Com es podrà comprovar en els resultats que es comenten seguidament aquesta assumpció desigual de les funcions d'assistència i suport en aquesta matèria ha derivat en un mapa molt desigual en el que, metre que algunes comarques tenen contractació conjunta, a la resta el model està molt atomitzat i és divers.

4.2.1. Comarca de la Selva

La comarca de la Selva esta configurada per 26 municipis 6 dels quals amb una població inferior a 1.000 habitants. En aquesta comarca no existeix contractació conjunta promoguda pel Consell Comarcal encara que el Consell Comarcal de la Selva té publicat una alerta futura i consulta preliminar de mercat al seu perfil del contractant segons el qual pretén licitar, mitjançant un contracte de serveis, la prestació de serveis d'adequació a la normativa de protecció de dades RGPD i ENS implantar una solució de mercat estàndard que compleixi els requisits d'aquestes normes. Aquest anunci previ de licitació⁵⁵ però no és una contractació conjunta, exclou els ens locals de la comarca de la Selva i és únicament d'ús intern pel Consell Comarcal.

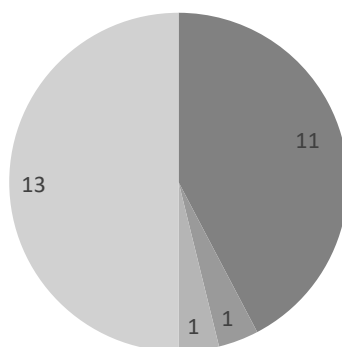
Tal i com es pot comprovar a l'Annex I a la fitxa corresponent a la comarca de la Selva la inexistència de contractació conjunta ha portat a que 13 ajuntaments hagin subscrit contractes menors amb diversos proveïdors mentre que 10 no ho hagin fet. Pel què fa als proveïdors s'observa clar domini de Legalment S.L. (42,31%) essent la resta de proveïdors testimonials. 11 ajuntaments no tenen subscrit cap contracte ni designat cap DPD, d'acord a les dades extretes 5 d'aquests ajuntaments són de menys de 1.000 habitants, és a dir, el 84% dels ajuntaments de menys de 1.000 habitants no tenen ni contractes de serveis ni tampoc designació de DPD.

Pel què fa als imports d'aquests contractes, tot i que totes les dades no són públiques oscil·len entre els 1,700,00€ i els 12,000,00€ essent els imports més baixos de contractes menors d'ajuntaments de menor població i els més elevats per als de major població⁵⁶.

consultar un exemple d'aquests convenis en aquest enllaç corresponent al *Conveni de col·laboració entre la Diputació de Girona i el Consell Comarcal de la Cerdanya per a la Prestació de Serveis d'Assistència i d'Altres als municipis* ([Any 2019](#)) ([Any 2020](#)).

⁵⁵ Alerta futura de mercat del Consell Comarcal de la Selva sobre Contracte de servei per a l'adequació de la normativa de protecció de dades (RGPD) i Esquema Nacional de Seguretat (ENS) (https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/notice.pscp?reqCode=viewCtn&idDoc=32733001&lawType=)

⁵⁶ A l'Annex I i concretament, a la taula de dades corresponent a la comarca de la Selva es pot comprovar els imports dels contractes menors publicats (no tots els consistoris publiquen els imports dels contractes menor). Es pot comprovar que els ajuntaments de major població de la comarca, com per exemple Blanes, Lloret de Mar i Santa Coloma de Farners subscriuen contractes menors amb imports més elevats (entre 3.000,00€ i 12.000,00€) mentre que els de menor població ho fan per imports d'entre 1.700,00€ i 3.000,00€.

■ Legalment S.L. - Josep Matas Balaguer ■ Objetivo Tarsys S.L.
■ XMGP Auditors S.L. ■ Sense proveïdors externs

Figura 14: Proveïdors dels contractes menors subscrits

4.2.2. Comarca del Pla de l'Estany

Aquesta comarca es troba formada per 11 municipis 6 dels quals tenen una població inferior a 1.000 habitants i 10 inferior a 5.000 habitants. Tot i no existir cap contractació conjunta promoguda pel Consell Comarcal del Pla de l'Estany la totalitat d'ajuntaments d'aquesta comarca han subscrit contractes menors amb el proveïdor Legalment S.L. Cap ajuntament d'aquesta comarca publica els imports dels contractes menors subscrits pel que no és possible fer una estimació del cost total de la prestació de serveis en matèria de protecció de dades a aquesta comarca.

4.2.3. Comarca del Gironès

La comarca del Gironès està conformada per 27 municipis dels quals 12 són inferiors a 1.000 habitants i 20 inferiors a 5.000 habitants. Com s'ha comentat anteriorment el Consell Comarcal del Gironès ha licitat una contractació conjunta en la que s'hi han acollit 25 dels 27 ajuntaments de la comarca⁵⁷. El procés d'adhesió consisteix en la signatura d'un conveni bilateral entre el Consell Comarcal del Gironès i cada un dels ajuntaments que desitgen participar d'aquesta contractació conjunta.

Aquesta contractació conjunta preveu, d'acord al plec⁵⁸, la prestació, per part de l'empresa adjudicatària dels següents serveis:

- ✓ Informar i assessorar en matèria de protecció de dades al ens locals part en la licitació conjunta. En concret sobre tractaments i obligacions del RGPD.
- ✓ Supervisar el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades
- ✓ Formar el personal de les institucions part en la contractació conjunta
- ✓ Oferir assessorament i resoldre consultes en matèria de protecció de dades

⁵⁷ Els únics ajuntaments que no s'han acollit a la contractació conjunta han estat l'Ajuntament de Salt i l'Ajuntament de Girona els quals, com ja s'ha apuntat anteriorment s'han decidit per la contractació menor d'un proveïdor extern i els mitjans propis respectivament.

⁵⁸ Plec de clàusules administratives particulars i tècniques que regiran la contractació del servei de delegat de protecció de dades i serveis connexos, mitjançant procediment obert simplificat amb una pluralitat de criteris d'adjudicació (accessible via Perfil del Contractant del Consell Comarcal del Gironès: https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/awardnotice.pscp?reqCode=viewDcan&idDoc=5559343&lawType=2)

- ✓ *Cooperar amb les autoritats de control en matèria de protecció de dades AEPD i APDCat*
- ✓ *Assumir les funcions de DPD i desenvolupar-les d'acord a les previsions del RGPD*
- ✓ *Redacció, revisió i adaptació dels formularis, sol·licituds d'interessats i documents emesos per l'ens de què es tracti.*
- ✓ *Revisió i adaptació de contractes, convenis i altres encàrrecs amb tercers que tenen incidència sobre les dades.*
- ✓ *Revisió del compliment de la normativa de transparència en matèria de protecció de dades.*
- ✓ *Registre de les activitats de tractament.*
- ✓ *Informe d'avaluació d'impacte i document descriptiu de les mesures de seguretat.*
- ✓ *Seguiment i manteniment de les mesures de compliment de la normativa durant l'exercici que correspongui.*
- ✓ *Assessorament continu a la corporació de què es tracti, designant una persona i un contacte de referència. Assistència online, durant tota la jornada laboral a les diferents corporacions*
- ✓ *Formació a les plantilles de les diferents corporacions, amb un mínim de 6 durant l'any.*

Com es pot observar els serveis recollits al plec no difereixen de les obligacions en matèria de protecció de dades que preveu el RGPD i que s'han explicitat al marc teòric. Així doncs, en principi, aquesta contractació conjunta donaria cobertura als ens participants durant el procés d'adaptació a la normativa de protecció de dades i per a la prestació de les funcions de DPD.

L'adjudicatari del contracte ha estat Legalment S.L. La contractació conjunta va ser adjudicada el passat 6 d'agost de l'any 2019 i formalitzada el 26 de setembre de 2019. En principi, la finalització del contracte està prevista pel 26 de setembre de 2021 (una durada inicial de 2 anys) encara que es preveu la possibilitat de fins a dues pròrrogues consecutives que allargarien l'execució del contracte fins al 26 de setembre de 2023. Així doncs, la fórmula escollida és la de 2 anys de contracte més dos anys de pròrroga.

El valor estimat del contracte és de 79.920,00€ sense IVA (96.703,20€ IVA inclòs). Per anualitats, aquest import es tradueix en 24.175,80€ (IVA inclòs). En aquesta contractació conjunta el Consell Comarcal del Gironès no repercuteix cap tipus de cost als ens locals que participen de la contractació. Assumeix el cost total del contracte amb el propi pressupost de l'ens. L'import final de l'adjudicació amb IVA inclòs ha estat de 40.293,00€⁵⁹.

Amb aquestes dades es fa difícil determinar el cost mitjà de la contractació d'aquest servei per cada un dels 25 ajuntaments que formen part de la contractació conjunta i és que l'empresa adjudicatària preveu treballs comuns per a tots els ajuntaments (tals com la designació del DPD, l'elaboració d'un Registre d'Activitats de Tractament, l'adaptació i proporció de modelatge) i treballs a demanda (assessoraments i consultes). Els treballs a demanda tenen un preu per hora pre-fixat als plecs (72,60€/hora IVA inclòs) i tenen una limitació de 333 hores anuals que, prorratejades entre els diferents ens part en aquesta contractació conjunta, suposen unes 13,32 hores de dedicació per ens.

4.2.4. Comarca de la Garrotxa

La Garrotxa té un total de 21 municipis dels quals 12 tenen una població inferior a 1.000 habitants i 20 inferior a 5.000 habitants.

En aquesta comarca no existeix cap contractació conjunta promoguda pel Consell Comarcal en virtut de les pactes establerts en els convenis amb la Diputació de Girona pels anys 2019 i 2020.

Encara que el 76% de les pàgines web dels ajuntaments d'aquesta comarca incorporen un espai de "Política de Privacitat" al web on es menciona l'existència d'un DPD i es proporciona un contacte

⁵⁹ Es pot consultar tota la documentació de la licitació al Perfil del Contractant del Consell Comarcal del Gironès. Tanmateix és possible consultar-hi el Decret d'adjudicació del contracte, el d'inici de la contractació, el quadre resum de les ofertes presentades i l'acte de la mesa de contractació amb la corresponent proposta d'adjudicació. (https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/awardnotice.pscp?reqCode=viewDcan&idDoc=5559343&lawType=2)

genèric del mateix no existeix cap designació formal ni comunicació a les autoritats competents en la matèria. Com s'ha apuntat anteriorment aquestes referències al web formen part de les modificacions massives i estàndard que la Diputació de Girona ha fet als ajuntaments usuaris del servei de pàgina web que proporciona la Diputació. D'acord amb les dades recopilades consultables als annexos només 1 ajuntament ha subscrit un contracte menor amb Legalment S.L. específic per a l'externalització del DPD i l'assessorament pel compliment de la normativa en matèria de protecció de dades per un import que no s'ha publicat ni al Registre Públic de Contractes, ni al Perfil del Contractant ni al Portal de Transparència de l'ens.

Existeix un altre ajuntament⁶⁰ que té un contracte menor d'assessorament jurídic general subscrit amb un proveïdor en el que no s'especifica si també hi ha cobertura pel què fa a la protecció de dades.

4.2.5. Comarca de la Cerdanya

La comarca de la Cerdanya té 10 municipis que formen part de la província de Girona dels quals 9 tenen una població inferior a 5.000 habitants (8 d'ells inferior a 1.000 habitants). D'aquests 5 tenen subscrits contractes menors amb el proveïdor legalment S.L. per imports que no transcendeixen a cap plataforma pública⁶¹. Com en el cas anterior, hi ha un ajuntament amb un contracte menor general en matèria d'assessorament jurídic del que no s'especifica si s'assumeixen funcions de DPD i es presta suport i assistència en aquesta matèria per part del proveïdor.

4.2.6. Comarca del Baix Empordà

El Baix Empordà té 36 municipis 32 dels quals són usuaris del web proporcionat per la Diputació de Girona pel que tenen un espai de "Política de Privacitat" en el que hi consta un contacte genèric al DPD encara que aquest no estigui ni nomenat ni comunicat a les autoritats competents.

Es tracta d'una comarca amb municipis de molt petites dimensions ja que 20 són inferiors a 1.000 habitants i 28 ho són a 5.000.

El 60% dels municipis d'aquesta comarca no tenen cap proveïdor en matèria de protecció de dades ni tampoc han nomenat ni comunicat la designació d'un DPD. Convé destacar que només 8 municipis de menys de 5.000 habitants (un 29% dels municipis de fins a 5.000 habitants) han designat aquest DPD. La designació i comunicació de DPD es fa més present en els municipis de major població i és que tots els ajuntaments de més de 5.000 habitants d'aquesta comarca ho han fet.

Pel què fa a la presència de proveïdors, d'acord a la Figura 15, s'observa clara predominança d'un únic proveïdor.

⁶⁰ L'Ajuntament de Sant Ferriol té subscrit un contracte menor d'assessorament jurídic general per un import total de 7.272,73€ IVA no inclòs amb el tercer Silvia Subirana de la Cruz.

⁶¹ Només l'Ajuntament de Bolvir publica que l'import total del contracte menor és de 620,00€ sense IVA.

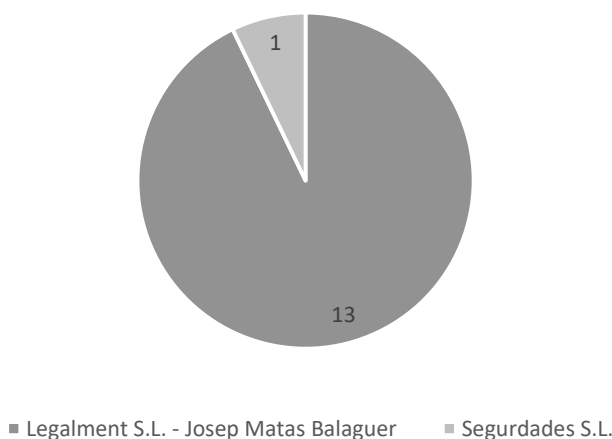

Figura 15: Proveïdors dels contractes menors subscrits

4.2.7. Comarca del Ripollès

El Ripollès té 19 municipis 14 dels quals tenen una població inferior als 1.000 habitants i 18 inferior a 5.000 habitants. Aquesta és una comarca on, igual que al Gironès, el corresponent Consell Comarcal ha portat a terme una contractació conjunta per proveir als ens locals que s'hi han adherit d'un DPD i d'assessorament i assistència per a l'adequació a la normativa de protecció de dades. En concret, 11 ajuntaments (el 58% de consistoris de la comarca) s'han adherit mitjançant convenis bilaterals a aquesta contractació conjunta. Tot i l'existència de la possibilitat d'adherir-se a aquesta contractació hi ha 3 ajuntaments de menys de 1.000 habitants que no ho han fet.

Hi ha 4 ajuntaments que han optat per la contractació menor dels serveis de Legalment S.L. (tots ells inferiors a 5.000 habitants) i 4 ajuntaments més dels que no existeixen dades publicades sobre l'existència de nomenaments de DPD ni treballs per adequar-se a les disposicions en matèria de protecció de dades.

En relació a la contractació conjunta promoguda pel Consell Comarcal del Ripollès convé destacar alguns aspectes importants diferents en relació a la contractació portada a terme pel Consell Comarcal del Gironès.

En primer lloc cal destacar que aquesta contractació conjunta es va adjudicar el 5 de maig de 2019 i posteriorment, es va formalitzar el dia 16 d'aquell mateix mes. La fi del contracte està prevista pel 16 de maig de 2021 encara que existeix la possibilitat d'una pròrroga d'un any fet que situaria eventualment la fi del contracte a l'any 2022. El contracte va ser adjudicat a Telefónica S.A – Govertis i l'objecte del contracte és la contractació conjunta dels serveis de DPD i assessorament en matèria de protecció de dades de caràcter personal als municipis de la demarcació.

El valor estimat del contracte és de 67.000,00€ sense IVA (81.675,00€ IVA inclòs) preveient unes anualitats de 21.477,5€ IVA inclòs. L'import final adjudicat ha estat de 15.422,00€ IVA inclòs/any.

La diferència substancial entre aquesta contractació conjunta i la del Consell Comarcal del Gironès és que en el cas del Ripollès i tal i com es pot observar en els corresponents plec⁶² el Consell Comarcal del Ripollès preveu repercutir part del cost de la contractació conjunta als ajuntaments que s'hi ha adherit amb uns imports anuals dependents de l'import final de l'adjudicació i del nombre d'habitants de cada municipi. Aquests imports són:

⁶² Plec de prescripcions tècniques per a la contractació conjunta del servei de delegat de protecció de dades i altres serveis connexos en la matèria, mitjançant procediment obert amb diversos criteris d'adjudicació (accessible via Perfil del Contractant del Consell Comarcal del Ripollès: https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/awardnotice.pscp?reqCode=viewPcan&idDoc=47443302&lawType=3)

- ✓ 750,00€/any sense IVA població inferior a 300 habitants
- ✓ 1000,00€/any sense IVA població entre 301 i 1.000 habitants
- ✓ 1.500,00€/any sense IVA població entre 1.001 i 3.500 habitants

A la vegada, també es prorrategen les hores d'assistència i assessorament en aquestes matèries d'acord al nombre d'habitants. Així:

- ✓ 15 hores/any població inferior a 300 habitants
- ✓ 20 hores/any població entre 301 i 1.000 habitants
- ✓ 35 hores/any població entre 1.001 i 3.500 habitants

Pel què fa al contingut de la prestació del servei el plec de prescripcions tècniques per aquesta contractació conjunta aquest és idèntic al plec utilitzat pel Consell Comarcal del Gironès⁶³ i comentat anteriorment. Convé destacar però que la licitació del Consell Comarcal del Gironès és posterior a la del Consell Comarcal del Ripollès de manera que seria el primer qui hauria utilitzat com a model els plecs (amb les diferències comentades).

4.2.8. Comarca de l'Alt Empordà

L'Alt Empordà és la comarca amb més municipis de la demarcació de Girona. En té un total de 68 i en la majoria dels casos són de molt petites dimensions. En total, 63 els 68 municipis són inferiors als 5.000 habitants essent-ne 52 inferiors a 1.000 habitants.

En aquesta comarca no existeix cap contractació conjunta i és també pràcticament testimonial l'existència de contractes menors destinats a la prestació del servei de DPD i a l'adequació de la normativa en matèria de protecció de dades. Només 11 municipis (un 16,17% dels municipis de la comarca) han nomenat i notificat la designació del DPD a les autoritats competents que són els mateixos que han subscrit contractes amb tercers que assumeixen les funcions de DPD.

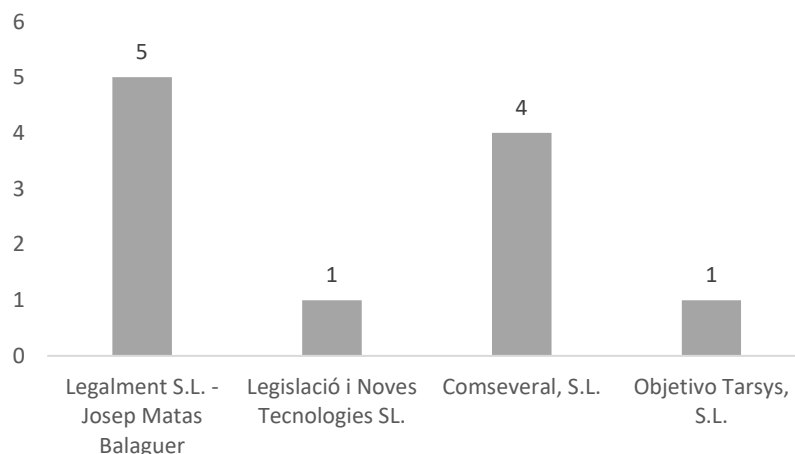

Figura 16: Proveïdors dels contractes menors subscrits

⁶³ Es pot consultar tota la documentació de la licitació al Perfil del Contractant del Consell Comarcal del Ripollès. Tanmateix és possible consultar-hi el Decret d'adjudicació del contracte, el d'inici de la contractació, el quadre resum de les ofertes presentades i l'acte de la mesa de contractació amb la corresponent proposta d'adjudicació.

(https://contractaciopublica.gencat.cat/ecofin_pscp/AppJava/awardnotice.pscp?reqCode=viewPcan&idDoc=47443302&lawType=3)

4.2.9. Comarca d'Osona

Els dos municipis que formen part de la demarcació de Girona però es troben dins de la Comarca d'Osona són Viladrau i Vidrà. En ambdós casos es tracta de municipis situats en la franja de menys de 1.000 habitants i només un d'ells, Viladrau, ha subscrit un contracte menor amb el proveïdor Legalment S.L. pel que ha notificat la designació a les autoritats competents.

5. Discussió sobre els resultats

Una vegada analitzada l'existència d'obligacions legals que vinculen als ens locals, estudiades les experiències prèvies existents en aquesta matèria i observat l'estat de compliment i designació de la figura del DPD a la demarcació i la presència de diverses fórmules contractuals vinculades a l'adequació al compliment de la normativa ens trobem en condicions d'aprofundir en la discussió dels aspectes més rellevants observats. Tots aquests aspectes ens seran de gran utilitat per a dissenyar un **servei d'Assistència als Municipis per l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades i per a la prestació del delegat de protecció de dades** útil pels ens locals de la demarcació de Girona.

5.1. Compliment de la normativa d'acord a la dimensió i la territorialitat

D'acord a l'estudi i anàlisi realitzat i d'acord a les dimensions dels ajuntaments es posa de manifest l'existència de certs patrons comuns. Encara que metodològicament s'ha abordat l'estudi dels ajuntaments en franges diferenciades s'ha detectat que algunes franges comparteixen dificultats, casuístiques i problemàtiques de manera que les conclusions que se'n poden extreure i discutir són comunes.

Així doncs s'observen els següents patrons:

Ajuntaments de fins a 5.000 habitants

- ✓ Tot i que en la majoria dels casos els ajuntaments de menys de 5.000 habitants tenen alguna informació relativa al DPD i a la protecció de dades a l'espai "Política de Privacitat" de la seva pàgina web aquesta informació és producte de modificacions estàndard efectuades per la Diputació de Girona.
 - **És necessari prestar-los suport en l'adequació dels espais web a la normativa en matèria de protecció de dades**
- ✓ Publicar informació sobre protecció de dades al web no es correspon ni correlaciona amb una designació real, efectiva i d'acord al RGPD del DPD ni amb el compliment de les obligacions de protecció de dades.
 - **És necessari prestar-los suport en la designació i comunicació del DPD a les autoritats competents**
- ✓ Els ajuntaments d'aquesta franja que no han participat en contractacions conjunts amb els Consells Comarcals (Gironès i Ripollès) i han decidit subscriure contractes sempre ho han fet a través de contractes menors
 - **Es posa de manifest que la manca de capacitat tècnica i de gestió d'aquests consistoris els impossibilita utilitzar els procediments de contractació previstos per aquest tipus de contractes de serveis i els obliga a reiterar i concatenar contractes menors amb les problemàtiques que això comporta⁶⁴**
- ✓ Sempre que existeix la possibilitat d'acollir-se a una contractació conjunta perquè el Consell Comarcal de l'àmbit territorial l'ofereix l'ajuntament de menys de 5.000 habitants s'hi adhereix.

⁶⁴ Problemàtiques que s'abordan a l'epígraf 5.2.

- **Es posa de manifest que existeix demanda de serveis d'assistència en matèria de protecció de dades i DPD perquè sempre que existeix una prestació conjunta l'ajuntament de menys de 5.000 habitants hi participa**
- ✓ Existeix poca varietat pel què fa a prestadors de serveis. Els ajuntaments de menys de 5.000 habitants que desitgen subscriure contractes menors per a la prestació de serveis de DPD i protecció de dades escullen en la seva majoria proveïdors locals tals com Legalment S.L amb domicili fiscal a Girona, Comseveral S.L amb domicili a Peralada (Girona) i Legislació i Noves Tecnologies S.L amb domicili fiscal a Girona.
 - **Els ens locals de menys de 5.000 habitants davant la impossibilitat d'assumir les funcions de DPD i d'adequació a la normativa amb recursos propis prefereixen proveïdors locals i pròxims per davant de grans corporacions**
 - **L'existència de pocs proveïdors pot generar dinàmiques de mercat monopolístiques que afavoreixin un increment generalitzat dels preus i un producte de baixa qualitat**
- ✓ Només han designat formalment DPD i han comunicat a les autoritats competents aquesta designació aquells consistoris que tenen subscrits contractes de serveis sigui per via de contractacions conjuntes o bé a través de contractes menors. (un 55,44% dels ajuntaments de menys de 5.000 habitants no han designat DPD)
 - **S'observa per tant que si no hi ha suport extern no es produeix designació del DPD.**
- ✓ La no designació d'un DPD comporta la no realització de cap treball d'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades
 - **No designar un DPD i no obtenir cap suport extern suposa un incompliment de la normativa a la vegada que impossibilita la realització de la resta de treballs d'adequació a la normativa**
- ✓ Els àmbits territorials comarcals en els que el Consell Comarcal ha realitzat contractacions conjuntes (Gironès i Ripollès) presenten percentatges de compliment més elevat que la resta
 - **Tots els ajuntaments del Gironès amb una població inferior als 5.000 habitants han designat DPD com a producte de la participació en la contractació conjunta amb el Consell Comarcal**
 - **La totalitat dels ens adherits a la contractació conjunta del Consell Comarcal el Ripollès de menys de 5.000 habitants han designat DPD.**
- ✓ No hi ha cap ajuntament que hagi assumit les funcions de DPD amb mitjans propis o que almenys, així ho hagi comunicat a les autoritats competents
 - **Serà necessari prestar de forma directa aquest servei entenent que la manca de capacitat tècnica, econòmica i de gestió impossibilita qualsevol fórmula que no sigui la de l'externalització via contracte menor.**

Ajuntaments de 5.001 i fins a 10.000 habitants

- ✓ Els ens d'aquesta franja proliferen en major mesura els contractes menors que tenen per objecte el DPD i l'assessorament en protecció de dades
 - **La major capacitat econòmica i de gestió d'aquests ajuntaments fa que aquests siguin més autosuficients per a la obtenció d'aquest recurs**

- ✓ Els ajuntaments d'aquesta franja empen com a solució majoritària la el contracte menor com a fórmula jurídica per a externalitzar serveis en aquest àmbit
 - **Tot i disposar de recursos, el contracte menor no és una fórmula vàlida per a la prestació d'aquest servei ni per a la designació del DPD. Caldria prestar assessorament i assistència per tal de garantir que les funcions de DPD s'assumeixen amb personal propi o s'externalitzen a través dels procediments de contractació ordinaris previstos a l'ordenament jurídic**

Ajuntaments de més de 10.001 habitants

- ✓ Els ajuntaments d'aquesta franja presenten percentatges de compliment i designació del DPD molt més elevats que la resta. Un 84, 21% tenen DPD correctament designat i han realitzat treballs d'adequació a la normativa.
 - **La major capacitat econòmica i de gestió dels ajuntaments d'aquesta franja facilita el compliment normatiu i l'assumpció de tasques relacionades amb la protecció de dades. Es detecten menys necessitats de suport.**
- ✓ Un percentatge elevat de municipis (63,16%) opten per la fórmula del contracte menor com a via per disposar de DPD i adequar-se a la normativa.
 - **Tot i la manifesta capacitat econòmica i de gestió un nombre elevat d'ajuntaments recórrer a la fórmula fraudulenta del contracte menor. En aquest sentit caldria prestar assistència per a la correcta designació del DPD assessorant per a promoure la contractació mitjançant procediments ordinaris**
- ✓ Els ajuntaments de més de 10.000 habitants no participen de les contractacions conjuntes promogudes pels Consells Comarcals
 - **La dimensió i la complexitat en la gestió dels assumptes vinculats a la protecció de dades junt amb les limitacions observades en nombre d'hores i disponibilitat dels tercers adjudicatariis de les contractacions conjuntes promogudes pels Consells Comarcals fan que aquesta no sigui una opció viable per aquests consistoris**

5.2. Costos de prestació del servei i modalitats contractuals

D'acord a l'estudi realitzat s'observen les següents pràctiques en matèria de contractació que poden tenir implicacions i generar problemàtiques rellevants a considerar en el disseny del nou servei:

Ús del contracte menor:

Un altre de les qüestions que l'estudi ha fet aflorar és l'existència d'un gran nombre d'ens que tenen subscrits contractes menors per a la prestació del servei de DPD i per a l'assistència, assessorament i adequació de la normativa en matèria de protecció de dades. En concret i per franges es detecten els següents:

- Municipis de fins a 1.000 habitants: un 25% dels consistoris han subscrit contractes menors (31 ajuntaments)

- Municipis des de 1.001 habitants i fins a 5.000: un 37,50% dels consistoris han subscrit contractes menors (21 ajuntaments)
- Municipis des de 5.001 habitants i fins a 10.000: un 46,15% dels consistoris han subscrit contractes menors (6 ajuntaments)
- Municipis de més de 10.000 habitants: un 63,15% dels consistoris han subscrit contractes menors (12 municipis)

Aquest tipus de contractes tant habituals al món local poden comportar potencials problemes d'incompliment de l'actual normativa en matèria de contractació pública (LCSP⁶⁵) de manera que es pot afirmar amb rotunditat que la fórmula del contracte menor no és una forma jurídicament vàlida ni òptima per a solucionar els problemes derivats de les obligacions de protecció de dades imposades pel RGPD i la LOPDGDD.

En primer lloc convé destacar que l'article 29.8 de la LCSP estableix que els contractes menors no podran tenir una durada superior a un any i tampoc poden ser objecte de pròrroga. Aquesta primera limitació no permetria la concatenació de contractes menors per a la prestació de serveis en matèria de protecció de dades any rere any.

Pel què fa al valor estimat d'aquests contractes menors la LCSP estableix 15.000,00€ com a valor màxim pels contractes menors de serveis que serien els que operarien en matèria de protecció de dades.

En segon lloc cal afegir que, d'acord a l'article 118 de la LCSP, el contracte menor requereix d'informe per part de l'òrgan de contractació en el que es justifiqui de manera motivada la necessitat del contracte i que no s'està alterant l'objecte amb la finalitat d'evitar els ombralls previstos per a l'ús d'altres fórmules contractuals que requeririen de procediments de licitació. És a dir, la LCSP deixa clar que el contracte menor no es pot utilitzar per reiterar la contractació de serveis de llarga durada que en realitat requeririen d'una licitació.

Recentment, l'Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació⁶⁶ ha aportat directrius més específiques sobre els contractes menors que reiteren l'ús necessàriament limitat que se n'ha de fer:

- No poden ser objecte d'un contracte menor les prestacions que tinguin caràcter recurrent, és a dir, que any rere any responguin a una mateixa necessitat per l'entitat contractant de manera que aquesta necessitat pugui planificar-se a llarg termini i, per tant, fer-se pels procediments ordinaris previstos a l'ordenament jurídic.
- Cal justificar l'absència de fraccionament del contracte, és a dir, s'ha de justificar que no s'han separat les prestacions que formen una unitat funcional de l'objecte del contracte amb la única finalitat d'eludir les normes de publicitat en matèria de contractes.
- El criteri relatiu a la unitat funcional per distingir si hi ha fraccionament en el contracte menor rau en si es poden separar les prestacions que integren el contracte i en el cas que es separin si les prestacions tenen una funció econòmica o tècnica per si sola.

Amb aquests aclariments es posa de manifest que és molt difícil que els ens locals puguin justificar a llarg termini (i per tal de no concórrer en prohibició de pròrroga de contractes menors) que les prestacions dels contractes menors de serveis subscrits en matèria de protecció de dades no són prestacions recurrents ni previsibles que s'haurien de contractar mitjançant procediments oberts i de lliure concurrència. Com hem pogut veure, les obligacions en matèria de protecció de dades persisteixen en el temps encara que els treballs són més intensos en la fase inicial d'adequació. Pel

⁶⁵ Op cit 47.

⁶⁶ Resolució 6 març 2019 Oficina Independent de Regulació i Supervisió de la Contractació, per la que es publica la Instrucció 1/2019, de 28 de febrer, sobre contractes menors, regulats en la Llei 09/2017, de 8 de novembre (<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2019-3281>)

què fa a l'externalització de la figura del DPD queda prou clar que la seva permanència i obligatorietat a l'organització invalidaria l'ús del contracte menor com a forma de designació i provisió del mateix.

Tot i la recent modificació de l'article 118 de la LCSP efectuada pel Reial Decret Llei 3/2020⁶⁷ convé destacar que l'eliminació de la justificació que el contractista no ha subscrit més contractes menors que individual o conjuntament superin la quantitat que limita els contractes menors (15.000,00€) en cap cas altera la prohibició de fraccionament i la necessitat de justificar la impossibilitat en la falta de planificació com a requisits per utilitzar el contracte menor i no els procediments ordinaris previstos a la LCSP.

Com ja s'ha comentat els contractes menors tenen un cost evident pels ajuntaments que els subscriuen encara que la manca de publicitat d'aquests contractes ens hagi impossibilitat calcular-ne el cost global total.

- ✓ **Cal que el Pla de Serveis que es proposi ofereixi una solució que eviti la pràctica fraudulenta de l'ús dels contractes menors per a la provisió d'aquest servei**
- ✓ **Cal que el Pla de Serveis que es proposi redueixi els costos econòmics pels ajuntaments associats a la contractació externa d'aquests serveis**
- ✓ **Cal que el Pla de Serveis que es proposi ofereixi suport als ajuntaments per a la contractació externa del DPD a través de procediments ordinaris que evitin els contractes menors**

Ús de les contractacions conjuntes

Com s'ha observat en l'estudi, inicialment, els Consells Comarcals tenien encomanades funcions de prestació de serveis vinculats al DPD i a la protecció de dades d'acord als convenis subscrits⁶⁸ entre aquests i la Diputació de Girona pels anys 2019 i 2020.

Només el Gironès i el Ripollès han ofert aquest servei als ajuntaments i ho han vehiculat a través de les contractacions conjuntes. Les contractacions conjuntes no tenen cap problema jurídic en termes d'ajust a la normativa en matèria de contractació tot i que sí presenten alguns problemes relacionats amb els costos econòmics i les desigualtats que poden generar.

Les contractacions conjuntes portades a terme pel Gironès i pel Ripollès suposen, d'acord al preu d'adjudicació observat, uns costos anuals de 15.422,00€ pel Consell Comarcal del Ripollès i 10.072,00€ pel Consell Comarcal del Gironès. En aquestes dues comarques aquesta licitació dona cobertura a 11 i 25 ajuntaments respectivament fent que el cost mig total estimat de la prestació del servei sigui de 902,45€ per ajuntament.

Projectant aquest cost mitjà calculat a partir de les dues licitacions conjuntes observades obtenim que la prestació d'aquest servei a la totalitat d'ajuntaments de la demarcació de Girona amb una població inferior als 5.000 habitants (cobertura necessària detectada) suposaria un cost de 166.050,80€ anuals considerant que el nombre total d'ajuntaments d'aquesta franja és de 184. És a dir, si el total de comarques haguessin complert amb les obligacions establertes als convenis que tenen subscrits amb la Diputació de Girona podríem esperar uns costos molt elevats a nivell provincial.

A banda dels costos globals de les contractacions conjuntes exposats en l'anterior projecció també s'han observat problemes que generen desigualtats evidents al territori. D'una banda, desigualtats entre els municipis de comarques en les que el Consell Comarcal ofereix suport i assistència en aquesta matèria per davant d'aquelles en les que no s'ofereix. Per l'altra, desigualtats en relació als costos i és

⁶⁷ Reial Decret Llei, de 4 de febrer, de mesures urgents pel que s'incorporen a l'ordenament jurídic diverses directives de la Unió Europea en l'àmbit de la contractació pública en determinats sectors; d'assegurances privades, de plans i fons de pensions, de l'àmbit tributari i de litigis fiscals BOE núm. 31 § 1651 (pàg 10562) (2020). (<https://www.boe.es/eli/es/rdl/2020/02/04/3/con>)

⁶⁸ Consultar referència a peu de pàgina 54.

que com s'ha observat, el Consell Comarcal del Ripollès repercuteix els costos de la contractació conjunta als ajuntaments beneficiaris mentre que el Gironès no ho fa.

Tenint en compte que, d'acord als convenis anteriorment citats, les transferències realitzades per la Diputació als Consells Comarcals són per prestar assistència als municipis, els Consells Comarcals no haurien d'exigir contraprestacions econòmiques per a prestar-los.

Per últim, les contractacions conjuntes, en tant que contractes, requeriran de la necessitat de supervisar-ne la correcta execució dels mateixos (ajuntament per ajuntament). En conseqüència serà necessari que els Consells Comarcals designin responsables dels contractes que disposin dels coneixements tècnics necessaris per assumir aquestes funcions. Sovint, el fet que aquests serveis es proveeixin mitjançant contractacions conjuntes a tercers de fora de l'organització dificulta que l'organització i el seu personal adquireixi formació específica i es responsabilitzi en aquests àmbits. Aquesta experiència i coneixements que, en l'àmbit de la protecció de dades haurien de quedar dins de la mateixa organització, es dilueixen en la confiança dipositada a l'adjudicatari del contracte.

La protecció de dades és una matèria, encara que tècnica i específica, prou transversal per a ser objecte de coneixement per part dels treballadors de la organització.

- ✓ **Cal que Pla de Serveis que es proposi redueixi les desigualtats al territori i homogeneïtzi i garanteixi la igualtat en l'accés al servei**
- ✓ **Cal que el Pla de Serveis garanteixi que els serveis prestats no tenen cost pels ajuntaments beneficiaris i que no existeixen diferències en la prestació**
- ✓ **Cal que el Pla de Serveis proposat optimitzi els recursos i permeti complir amb la normativa en matèria de protecció de dades a uns costos econòmics inferiors a les projeccions fetes a partir dels costos de les contractacions conjuntes**
- ✓ **Cal que el Pla de Serveis garanteixi un model de qualitat, que estigui correctament supervisat i que fomenti l'adquisició i creació de coneixement en matèria de protecció de dades i en garanteixi la seva preservació en el sí de les administracions públiques**

6. Proposta de servei

En aquest epígraf i prenent en consideració totes les qüestions abordades anteriorment es fa una proposta concreta de servei que satisfaci totes les necessitats detectades i a la vegada tingui en consideració les particularitats dels diferents ens estudiats.

6.1. Organització del servei, mitjans i viabilitat econòmica de la proposta

Organització del Servei

La Diputació de Girona, des del l'Àrea de Cooperació Local – Servei d'Assistència i Cooperació als Municipis, va crear en el transcurs de l'any 2015 l'Oficina de Bon Govern, Transparència i Participació Ciutadana per tal de prestar assistència i assessorament als municipis de la demarcació en relació a les obligacions en matèria de transparència en motiu de l'aprovació de la LTCat i la LTEsp.

Amb l'aprovació d'aquestes lleis com a punt de partida aquesta oficina ha incrementant l'àmbit de prestació d'assessorament i assistència als municipis de la demarcació com a resultat de les interaccions normatives existents entre les disposicions en matèria de transparència i les disposicions en matèria d'administració electrònica i protecció de dades que han anat apareixent.

En aquest últim àmbit normatiu i amb posterioritat a l'aprovació del RGPD les peticions han incrementat exponencialment tal i com es pot observar a les memòries de gestió⁶⁹ anuals d'aquesta Oficina. L'any 2019 els assessoraments en matèria de protecció de dades ja van suposar el 83% del total d'assessoraments realitzats per la citada oficina.

Per tal de portar a terme un Pla de serveis que s'adeqüi de forma correcta a les necessitats detectades anteriorment seria necessari, per tant, crear un nou **Servei d'Assistència als Municipis per l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades i per a la prestació del delegat de protecció de dades**. Aquest nou servei hauria de permetre que els ens sol·licitants puguin complir amb la normativa i desenvolupar sistemes i mecanismes de treball intern que els assegurin a mitjà i llarg termini el compliment permanent de les disposicions en aquestes matèries i d'altres obligacions relatives a matèries connexes que puguin aparèixer en un futur.

Aquest nou servei hauria de ser un servei autònom independent respecte la citada oficina i adscrit a l'Àrea de Cooperació Local – Servei d'Assistència i Cooperació als Municipis amb l'objectiu de desenvolupar accions d'acord amb les competències pròpies de prestar assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis de menor capacitat econòmica i de gestió.

D'acord a les consideracions sobre incompatibilitats realitzades a l'epígraf 2.3 serà d'especial importància que aquest nou Servei tingui assegurada la independència orgànica respecte d'altres serveis en els que els que la Diputació actuï com a encarregat del tractament. En especial serà necessari que aquest nou servei, que assumirà funcions de DPD com a persona jurídica per a tots aquells ajuntaments beneficiaris, no pugui veure's supeditat a les decisions d'altres àrees i departaments amb influència sobre la prestació de serveis als ens locals de la demarcació.

⁶⁹ Memòria Anual 2018 Oficina de Bon Govern, Transparència i Participació Ciutadana de la Diputació de Girona

(http://www.ddgi.cat/web/recursos/document/5973/6114/Memoria_de_l_Oficina_de_Bon_Govern_Transparencia_i_Participacio_Ciutadana_2018.pdf)

Memòria Anual 2019 Oficina de Participació Ciutadana, Bon Govern i Transparència de la Diputació de Girona (http://www.ddgi.cat/web/recursos/document/8277/8486/Memoria_de_Participacio_Ciutadana_Bon_Govern_i_Transparencia_2019.pdf)

Serà necessari establir la creació del servei mitjançant un decret de presidència i assignar el personal garantint que aquest personal no intervindrà en el tractament de dades per compte dels ajuntaments en la prestació de cap altre servei que no sigui el present.

Mitjans i viabilitat econòmica

Els mitjans mínims i necessaris per a la posada en funcionament d'un servei d'aquestes característiques tenint en compte les necessitats detectades serien els següents:

- ✓ Un mínim de dos tècnics A2 amb dedicació completa al projecte i coneixements específics en matèria de protecció de dades i certificació per a l'exercici de les funcions de DPD.
- ✓ Un mínim d'un auxiliar administratiu C2 per a les tasques de suport en la tramitació d'expedients de concessió del servei i la resta de tasques de gestió administrativa.

Pel què fa al cost econòmic del servei tenint en compte que la prestació es realitzaria amb mitjans propis de la Diputació i considerant les retribucions previstes a la Relació de Llocs de Treball de la Diputació de Girona per les categories laborals anteriorment citades s'esperaria un cost anual total de 88.542,46€.

Cost personal 2021	100% Dedicació Tècnic A2	100% Dedicació del Tècnic A2	100% Dedicació Auxiliar Administratiu de suport	TOTAL
Sou base	9.804,40	9.804,40	6.364,93	25.973,72
Triennis	X	X	X	X
Complement Destí	5.422,34	5.422,34	3.005,07	13.849,75
Complement Específic	10.088,71	10.088,71	5.545,61	25.723,03
Grau aux. administratiu	0,00	0,00	1.099,56	1.099,56
TOTAL RETRIBUCIONS	27.691,29	25.671,35	18.309,47	71.672,11
Cost mig seg. social empresa	8.092,98	8.092,98	4.947,77	20.363,87
TOTAL COST	35.014,41	35.014,41	23.257,24	88.542,46

Taula 2: Previsió de costos estimats del personal del Servei d'acord a les taules retributives per a l'any 2020 la relació de llocs de treball (RLT) de la Diputació de Girona aprovada amb els Pressupostos Generals de la Diputació de Girona per a l'any 2021⁷⁰.

Com es pot observar, els costos previstos són raonablement inferiors als projectats en l'epígraf 5.2 en relació a les contractacions conjuntes d'aquest servei. La prestació d'aquest servei per part de la Diputació no només suposaria un estalvi econòmic pels ajuntaments i els Consells Comarcals sinó que permetria reduir la despesa pública global per contractes subscrits per aquest objecte a nivell provincial.

La viabilitat econòmica de la posada en funcionament d'aquest servei, com no pot ser d'un altra manera, es troba condicionada a la voluntat política d'atendre les necessitats dels ajuntaments en aquesta matèria i dotar pressupostàriament les unitats prestadores del servei per tal que puguin

⁷⁰ Pressupost General de la Diputació de Girona per a l'any 2021 aprovat definitivament mitjançant edicte número 9982 publicat al Butlletí Oficial de la Província de Girona (BOPG) número 249 el dia 29 de desembre de 2020 (https://seu.ddgi.cat/web/recursos/document/9328/9632/Pressupost_general_de_la_Diputacio_de_Girona_2_021.pdf)

contractar el personal necessari per executar aquest servei d'acord als costos estimats anteriorment citats.

Convé destacar que una possible via de finançament d'aquest servei podria ser la reducció de l'import que es subvenciona als Consells Comarcals mitjançant transferències (corrents i de capital) per a la prestació de serveis d'assistència als municipis. Si la Diputació de Girona estableix aquest nou servei i el presta amb mitjans propis no serà necessari incloure aquesta prestació als convenis bilaterals subscrits amb els Consells Comarcals i podria ser justificable reduir les transferències per un import equivalent al prorrateig comarcal del cost de prestació del servei per part de la Diputació.

6.2. Característiques generals, objectius genèrics i recursos del servei

Característiques generals del servei

Nom del servei:

Servei d'Assistència als Municipis per l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades i per a la prestació del delegat de protecció de dades

Descripció:

Assistència als ens locals per a l'adequació de la seva activitat a la nova regulació de protecció de dades i prestació del servei de delegat de protecció de dades.

Objectius genèrics dels serveis

Els objectius genèrics d'aquest nou servei són:

- a) Afavorir i facilitar el compliment de les disposicions en matèria de protecció de dades als ajuntaments de la demarcació de Girona, en especial, als de menor capacitat econòmica i de gestió.
- b) Aconseguir que els ajuntaments de la demarcació compleixin amb les disposicions en matèria de protecció de dades i a conciliar aquestes obligacions amb les existents en matèria de transparència activa i dret d'accés a la informació pública i administració electrònica.
- c) Establir estàndards comuns de compliment de la normativa a tota la demarcació.
- d) Reduir els costos associats al compliment de la normativa i a la prestació del servei de delegat de protecció de dades.
- e) Crear un marc de col·laboració estable amb els ajuntaments i els Consells Comarcals que participen del pla per tal d'enfortir l'intercanvi de coneixement, experiències i formes de treball

Recursos que s'ofereixen en el marc d'aquest servei

Tècnics i materials:

- Elaboració o revisió/actualització del Registre d'Activitats de Tractament – Publicitat al Portal Seu-E
- Efectuar anàlisi de l'estat de compliment normatiu de les disposicions en matèria de protecció de dades d'acord a les directrius de la AEPD.
- Designació del DPD de l'Ajuntament i comunicació al registre de DPD AEPD (34.4 LOPDGDD) i publicitat a Seu-E
- Establiment del protocol de funcionament entre el responsable del tractament i la Diputació de Girona pel compliment de la responsabilitat proactiva (art 5 RGPD)

- Establiment del protocol d'exercici dels drets ARLSPO dels interessats
- Realització dels anàlisis de riscos de les diferents activitats tractades i de l'avaluació d'impacte sobre la protecció de dades (art 35 LOPDGDD)
- Prestació del servei de Delegat de Protecció de Dades
- Assessorament i assistència tècnica i jurídica puntual en la matèria
- Modificacions del RAT i incorporació de nous tractaments - anàlisis de riscos de les diferents activitats tractades i de l'avaluació d'impacte sobre la protecció de dades

Informatius:

- Recull de normativa rellevant pel compliment de les disposicions en matèria de protecció de dades.
- Modelatge de documents de protecció de dades: contractació, regulació d'encàrrecs de tractament, treballadors, públics, videovigilància

Formatius:

- Formació en els àmbits de la protecció de dades i matèries connexes com transparència, el dret d'accés a la informació pública i el bon govern.
- Formació d'un Grup de Treball integrat pels municipis de menys de 1000 habitants que hagin sol·licitat el servei.

6.3. Beneficiaris del servei i modalitats de prestació

D'acord a les deficiències detectades en el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades i abordades a l'epígraf anterior es proposa la creació d'un servei que distingeixi entre diversos beneficiaris atenent a la dimensió del municipi i reservant també una modalitat específica per als Consells Comarcals. En concret i donades les similituds en les mancances en el compliment observades es proposa categoritzar els municipis en 3 blocs (menys de 5.000 habitants, entre 5.001 habitants i fins a 10.000 i entre 10.001 i fins a 20.000 habitants) i modular la intensitat i cobertures de la prestació del servei d'acord a aquestes categories.

Pel què fa als Consells Comarcals i tal i com s'ha estudiat abastament es presten serveis a tots ells prestin o no algun servei d'assistència en protecció de dades⁷¹. En el cas que tinguin una contractació conjunta el servei consistirà eminentment a donar suport per a la correcta supervisió d'aquest contracte.

Com es pot observar el model de beneficiaris proposat exclou els ajuntaments de més de 20.000 habitants per bàsicament dos motius prèviament esgrimits; d'una banda, perquè no hi ha cap ajuntament de més de 20.000 habitants que no disposi de DPD (sigui quina sigui la fórmula de prestació del mateix) i de l'altra perquè tal i com s'ha comprovat a l'epígraf 2.3 relatiu al paper de les Diputacions totes les referències de les autoritats competents en la matèria limiten la prestació conjunta dels serveis de DPD i assessorament jurídic i tècnic en la matèria als ajuntaments d'una dimensió inferior a 20.000 habitants pressuposat la capacitat tècnica, econòmica i de gestió d'aquells que en tenen més de 20.000.

6.3.1. Beneficiaris del servei

Tenint en compte tot l'anterior els beneficiaris d'aquest servei es categoritzen de la següent manera:

⁷¹ Per a més informació consultar epígraf 4.2 sobre territorialitat i en concret les comarques del Gironès i el Ripollès.

Categoria 1
<ul style="list-style-type: none"> ○ Ajuntaments de fins a 5.000 habitants <ul style="list-style-type: none"> ▪ Subcategoria 1: Ajuntaments de fins a 1.000 habitants ▪ Subcategoria 2: Ajuntaments de fins de 1.001 habitants i fins a 5.000
Categoria 2
<ul style="list-style-type: none"> ○ Ajuntaments de més de 5.001 habitants i fins a 10.000 habitants
Categoria 3
<ul style="list-style-type: none"> ○ Ajuntaments des de 10.001 habitants i fins a 20.000 ○ Consells Comarcals que hagin portat a terme contractació conjunta dels serveis de DPD i altres serveis connexos ○ Consells Comarcals que no hagin portat a terme contractació conjunta dels serveis de DPD i altres serveis connexos

6.3.2. Modalitats de prestació del servei

Modalitat 1

Modalitat de servei completa que cobreix totes les necessitats d'assessorament, adaptació i adequació a la normativa en matèria de protecció de dades i a la vegada ofereix el servei de DPD assumit per part de la Diputació de Girona com a persona jurídica a través del Servei de Protecció de Dades de l'Àrea de Cooperació Local – Servei d'Assistència i Cooperació als Municipis.

Beneficiaris del servei:

Destinatari
Ajuntaments de Categoria 1
Priorització en la prestació del servei
Ajuntaments de Subcategoria 1 > Subcategoria 2
Criteris de judici per a la priorització:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Es prioritzarà la prestació dels serveis a aquells municipis <u>que no disposin de la prestació dels següents serveis:</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Serveis socials propis 2. Gestió i recaptació tributària no delegada (ICIO – Taxes (llicències urbanístiques, expedició certificats padró) 3. Residències de la 3a edat 4. Policia Municipal 5. Casals d'Estiu – (alguns ajuntaments -1000h també presten aquest servei) 6. Llar d'infants – (alguns ajuntaments -1000h també presten aquest servei) 7. Gestió i recaptació de determinats impostos i taxes: ICIO i Taxes (llicències urbanístiques, expedició certificats padró) – (alguns ajuntaments -1000h també presten aquest servei)

Justificació dels criteris de judici per a la prioritització dels beneficiaris de la modalitat 1:

Aquests criteris de prioritització s'han d'establir en el marc del Pla de Serveis que s'hauria d'aprovar mitjançant reglament. Aquests criteris de prioritització tenen en compte les deficiències observades en els municipis de menor capacitat econòmica i de gestió que seran en general aquells municipis que prestin menys serveis o que no prestin els serveis inclosos a la llista. Aquest primer criteri per tant afavorirà, d'una banda, la prioritització d'ajuntaments de menys de 1.000 habitants (Subcategoria 1) i d'entre aquests, els de menor nombre d'habitants per davant dels ajuntaments de Subcategoria 2 (població des de 1.001 i fins a 5.000 habitants)

Aquest criteri de prioritització té també una doble funció i és que el fet que els ajuntaments beneficiaris disposin de tots o d'alguns dels serveis inclosos en aquesta llista afegeix complexitat a la prestació del Servei (tant de DPD com d'assessorament i assistència tècnica en la matèria) ja que suposa l'existència d'un nombre molt elevat de tractaments específics que poden incrementar la casuística, la dificultat i el grau d'especialització necessari per a la prestació del servei. Així, mitjançant aquest criteri que es proposa es considera més correcte estendre l'accés i la prestació del servei primer als ajuntaments en els que la complexitat en la prestació es menor. Aquesta prioritització permetrà que l'oficina encarregada de prestar el servei pugui incrementar progressivament el citat grau de complexitat i casuístiques específiques en la prestació del servei podent adequar, optimitzar i preveure millor els recursos humans, tècnics i materials per a prestar-lo amb qualitat, garanties, eficiència, eficàcia i economia.

Fases de la prestació del servei:

FASE 1

Assessorament, impuls i formació per aconseguir l'adequació normativa en matèria de protecció de dades

1. Formació inicial en matèria de protecció de dades i adequació a la normativa
2. Elaboració o revisió/actualització del Registre d'Activitats de Tractament – Publicitat al Portal Seu-E
3. Efectuar anàlisi de l'estat de compliment normatiu de les disposicions en matèria de protecció de dades d'acord a les directrius de la AEPD.
4. **Completats els punts anteriors l'ajuntament beneficiari podrà sol·licitar la FASE 2 corresponent a la prestació d'assistència del Delegat de Protecció de Dades (DPD)**

FASE 2

Designació del Delegat de Protecció de Dades (DPD)

1. Designació del DPD de l'Ajuntament i comunicació al registre de DPD AEPD (34,4 LOPDGDD) i publicitat a Seu-E
2. Designació del responsable en matèria de protecció de dades a l'Ajuntament
3. Establiment del protocol de funcionament entre el responsable del tractament i la Diputació de Girona pel compliment de la responsabilitat proactiva (art 5 RGPD)
4. Establiment del protocol d'exercici dels drets ARLSPO dels interessats
5. Realització dels anàlisis de riscos de les diferents activitats tractades i de l'avaluació d'impacte sobre la protecció de dades (art 35 LOPDGDD)
6. **Completats els punts anteriors l'Ajuntament entrarà de forma automàtica i sense necessitat de sol·licitud prèvia en FASE 3**

FASE 3

Prestació del servei de Delegat de Protecció de dades i assistència impuls i formació en el compliment de la normativa en matèria de protecció de dades

1. Prestació del servei de Delegat de Protecció de Dades d'acord a les previsions del RGPD
2. Assessorament i assistència tècnica i jurídica puntual en la matèria
3. Modificacions del RAT i incorporació de nous tractaments - anàlisi de riscos de les diferents activitats tractades i de l'avaluació d'impacte sobre la protecció de dades
4. Accés disseny i adequació cas a cas de recursos informatius: Modelatge de documents de protecció de dades: contractació, regulació d'encàrrecs de tractament, treballadors, públics, videovigilància
5. Formació puntual als treballadors en la matèria i assessorament organitzatiu a demanda
6. Integració al o als Grups de Treball i reunions periòdiques de coordinació d'ajuntaments beneficiaris del servei

Sol·licitud del servei:

A instància de part per cada un dels ajuntaments a través del model previst⁷².

La sol·licitud per a la Fase 1 i Fase 2 s'ha de fer a través de la seu electrònica de la Diputació de Girona i a petició dels alcaldes/alcaldesses. Per a la Fase 3 es pot sol·licitar a través de a través del Portal de Suport de la Diputació de Girona⁷³.

Preu del servei:

Exempt excepte que en l'aprovació del corresponent Pla de Serveis es decideixi aprovar una ordenança reguladora que imposi costos per a la prestació del servei.

Hi ha resolució:

Només en la Modalitat 1 Fase 2 per a la sol·licitud per a la designació del delegat de protecció de dades.

Modalitat 2

Aquesta modalitat de servei es dirigeix a ajuntaments que disposen d'una major capacitat econòmica i de gestió que els de la modalitat anterior i en els que, tal i com s'ha exposat als resultats, s'ha detectat índex de compliment i designació del DPD més elevats que en la Modalitat 1. Aquest servei es caracteritza per incloure assessorament jurídic general en matèria de protecció de dades i designació del DPD. Així doncs i a diferència de la Modalitat 1 aquest servei no inclou la realització de les funcions de DPD tot i que si que ofereix suport per a designar-lo sigui dins o fora de l'organització partint de la major capacitat econòmica i de gestió anteriorment mencionada.

Aquesta modalitat ofereix també assessorament jurídic general i recursos informatius i formatius que també s'ofereixen en la Modalitat 1. D'acord als models estudiats en perspectiva comparada⁷⁴ aquesta

⁷² Model de sol·licitud que caldrà aprovar junt amb el Pla de Serveis regulador de la prestació.

⁷³ La Diputació de Girona disposa d'un Portal de Suport als ens locals a través del qual i amb previ registre es poden formular sol·licituds d'assessorament i assistència que no requereixin de prèvia resolució d'atorgament de recurs per a tots aquells serveis aprovats al Catàleg de Serveis de la Diputació (<https://suportddgi.atlassian.net/servicedesk/customer/portals>)

⁷⁴ Veure epígraf 2.3.1 Experiències Prèvies.

modalitat és un híbrid que combina suport en la designació del DPD i assessorament en la línia dels models que ofereixen les Diputacions de Pontevedra i Toledo.

Beneficiaris del servei:

Destinatari
Ajuntaments de Categoria 2

Prestació del servei:

Recursos i prestacions:
Assessorament jurídic en general en matèria de protecció de dades i designació del DPD
<ol style="list-style-type: none"> 1. Assessorament i assistència tècnica i jurídica puntual en la matèria 2. Assessorament i assistència tècnica als ens locals en el procés de designació del DPD 3. Accés a recursos informatius: Modelatge de documents de protecció de dades: contractació, regulació d'encàrrecs de tractament, treballadors, públics, videovigilància, clàusules informatives 4. Formació puntual als treballadors en la matèria i assessorament organitzatiu a demanda 5. Facilitar eines de les agències de protecció de dades

Sol·licitud del servei:

A instància de part per cada un dels ajuntaments a través del model previst. Pot sol·licitar el servei el DPD de l'ens o qualsevol altre tècnic de l'organització.

Els ajuntaments que compleixin els requisits de la Categoria 2 podran sol·licitar l'assessorament jurídic general en matèria de protecció de dades i designació del DPD a través del Portal de Suport de la Diputació de Girona⁷⁵.

Preu del servei:

Exempt excepte que en l'aprovació del corresponent Pla de Serveis es decideixi aprovar una ordenança reguladora que imposi costos per a la prestació del servei.

Hi ha resolució:

No subjecte a resolució. Les peticions d'aquesta modalitat s'atendran per ordre de registre i, en tot cas i davant la manca o escassetat de recursos es prioritzarà l'assistència als ajuntaments beneficiaris de la Modalitat 1 d'acord al que es disposa als articles 36 de la LRBRL i 92 del TRLMRLC.

Modalitat 3

Aquesta modalitat va dirigida als ens locals de major capacitat econòmica i de gestió i els Consells Comarcals, tant aquells qui hagin subscrit contractes amb tercers per a la prestació conjunta del servei com aquells qui no ho hagin fet. Aquest servei ofereix uns recursos molt limitats entenent que, al tractar-se d'ens més grans tenen més possibilitats de disposar de recursos econòmics per obtenir assessorament extern i per tal de disposar de personal propi amb coneixements tècnics en matèria de protecció de dades i capacitat per assumir les funcions de DPD.

⁷⁵ Veure referència a peu de pàgina 73

En aquesta modalitat la Diputació de Girona només prestaria assistència per al control de l'execució del contracte subscrit amb un tercer (tant contractes d'assessorament com contractes de prestació del servei e DPD) i suport en la coordinació dels treballs d'implementació i compliment de la normativa. Amb aquests dos serveis la Diputació ajudaria als responsables del contracte a fer-ne un correcte seguiment i a validar els treballs realitzats pels tercers contractats o el personal propi que assumeix funcions en matèria de protecció de dades. Així mateix els hi oferiria accés als recursos informatius i formatius que ja estan disponibles pels beneficiaris de les modalitats 1 i 2.

Beneficiaris del servei:

Destinatari
<ul style="list-style-type: none"> • Ajuntaments des de 10.001 habitants i fins a 20.000. • Consells Comarcals que hagin portat a terme contractació conjunta dels serveis de DPD i altres serveis conexas • Consells Comarcals que no hagin portat a terme contractació conjunta dels serveis de DPD i altres serveis conexas

Prestació del servei:

Recursos i prestacions:
Assessorament jurídic en general en matèria de protecció de dades
<ol style="list-style-type: none"> 1. Assessorament i assistència tècnica en el control de l'execució del contracte de servei de DPD i altres serveis conexas subscrit amb tercers 2. Assessorament i assistència tècnica puntual en el control i supervisió dels treballs en matèria de protecció de dades desenvolupats pel personal de l'organització 3. Suport en la coordinació i definició dels treballs d'implementació i compliment de la normativa en matèria de protecció de dades 4. Accés a recursos informatius: Modelatge de documents de protecció de dades: contractació, regulació d'encàrrecs de tractament, treballadors, públics, videovigilància, clàusules informatives 5. Accés a la formació programada pels beneficiaris de les Modalitats 1 i 2

Sol·licitud del servei:

A instància de part per cada un dels ajuntaments i Consells Comarcals. Pot sol·licitar el servei el DPD de l'ens o qualsevol altre tècnic de l'organització.

Els ajuntaments i Consells Comarcals que compleixin els requisits de la Categoria 3 podran sol·licitar l'assessorament jurídic general en matèria de protecció de dades a través del Portal de Suport de la Diputació de Girona⁷⁶.

Preu del servei:

Exempt excepte que en l'aprovació del corresponent Pla de Serveis es decideixi aprovar una ordenança reguladora que imposi costos per a la prestació del servei.

Hi ha resolució:

⁷⁶ Veure referència a peu de pàgina 73

No subjecte a resolució. Les peticions d'aquesta modalitat s'atendran per ordre de registre i, en tot cas i davant la manca o escassetat de recursos es prioritzarà l'assistència als ajuntaments beneficiaris de la Modalitat 1 i Modalitat 2 d'acord al que es disposa als articles 36 de la LRBRL i 92 del TRLMRLC.

7. Conclusions

La realització d'aquest treball de final de màster ha permès corroborar l'existència d'un escenari complex pel què fa a les possibilitats que els ens locals puguin fer efectiu el compliment de la normativa de protecció de dades.

En primer lloc, el treball ha permès comprovar que l'aprovació del RGPD així com la LOPDGDD ha fet aflorar un conjunt de noves obligacions de caràcter transversal que suposen un gran repte pels ens locals. Aquestes obligacions no només són estrictament jurídiques sinó que transcendeixen als àmbits organitzatius i tècnics i requereixen d'un elevat grau de coneixement i especialització per part del personal al servei de les administracions públiques. La manca d'aquest coneixement i la falta de recursos personals comporta la delegació de les competències i funcions relacionades amb protecció de dades a actors externs a l'organització. En general, proveïdors del mercat privat.

En segon lloc i com a producte de l'anàlisi realitzat al territori tenint en compte les variables dimensió del municipi, territori i presència d'actors supramunicipals ha permès detectar i corroborar que les hipòtesis inicialment plantejades eren certes. Efectivament existeixen problemes en el compliment de la normativa per part dels ens locals de menor capacitat econòmica i de gestió. Aquestes dificultats són més presents i persistents en aquells ens locals de menys de 5.000 habitants. A mesura que el nombre d'habitants incrementa ho fa també la capacitat tècnica, econòmica i de gestió dels municipis fet que permet observar estàndards de compliment normatiu més elevats, és a dir, menys necessitats de assistència i cooperació externa.

A banda de la dimensió, la presència dels citats ens supramunicipals també ha permès corroborar que l'estat de compliment presenta desigualtats territorials importants condicionades pel suport prestat per aquests ens supramunicipals.

L'anàlisi de les tipologies contractuals utilitzades en l'externalització de la prestació d'aquests serveis ha aportat informació rellevant sobre els costos econòmics de l'actual model i els problemes de l'ús fraudulent que determinades practiques en matèria de contractació pública poden ocasionar.

Vistes les premisses anteriorment exposades és perfectament possible justificar la intervenció de la Diputació, en aquest cas de Girona, en el disseny i establiment d'un Servei d'Assistència als Municipis per l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades i per a la prestació del delegat de protecció de dades que permeti homogeneïtzar el compliment normatiu en aquest àmbit i garantir que la totalitat de municipis de la demarcació poden, d'acord amb les seves característiques, la seva capacitat tècnica, econòmica i de gestió optar en igualtat de condicions a un servei públic de qualitat que té en compte l'optimització dels recursos públics i que preserva i fomenta la generació de coneixement a les administracions públiques.

8. Referències i bibliografia

1. Agencia Española de Protección de Datos . (2018). Infografía Adaptación al RGPD - Administraciones Públicas . 2.
2. Agencia Española de Protección de Datos . (2018). El Delegado de Protección de Datos en las Administraciones Públicas . 4.
3. Agencia Española de Protección de Datos. (2018). El impacto del Reglamento General de Protección de Datos sobre la actividad de las Administraciones Públicas. 5.
4. Agencia Española de Protección de Datos. (2018). El nuevo RGPD y su impacto sobre la actividad de las Administraciones Locales. 6.
5. Agencia Española de Protección de Datos. (2018). Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y Garantía de Derechos Digitales - nuevas obligaciones para el sector público. 4.
6. Agencia Española de Protección de Datos. (2019). Orientación para la aplicación provisional de la disposición adicional séptima de la LOPDGDD. 2.
7. Agencia Española de Protección de Datos. (2019). Listas de tipos de tratamientos de datos que requieren evaluación de impacto relativa a protección de datos (art 35.4). 4.
8. Agencia Española de Protección de Datos. (2020). Orientaciones para la aplicación de la disposición adicional octava y la disposición final duodécima de la LOPDGDD. 3.
9. Campos Acuña, C. (2018). Los 10 «imprescindibles» en protección de datos para las Administraciones Públicas (RGPD y LOPDGDD). *El Consultor de los Ayuntamientos*, 8.
10. Audertis Audit Services S.L. (2018, 04 23). Hoja de ruta del RGPD para la Administración Pública . *Audertis BLOG*, 1. Via: audertis.es: audertis.es
11. Federación Española de Municipios y Provincias. (2018). GUÍA PARA LA ADAPTACIÓN AL REGLAMENTO GENERAL DE PROTECCIÓN DE DATOS, DE LAS ADMINISTRACIONES LOCALES. *COMISIÓN DE SOCIEDAD DE LA INFORMACIÓN Y TECNOLOGÍAS*, 13-17.
12. Autoritat Catalana de Protecció de Dades. (2018). *GUIA PER AL COMPLIMENT DEL DEURE D'INFORMAR A L'RGPD*.
13. Agencia Española de Protección de Datos. (2018). *Protección de Datos y Administración Local*. Madrid: Guías Sectoriales AEPD.
14. Agencia Española de Protección de Datos. (2018). *Guía para el cumplimiento del deber de informar*.
15. de Diego Retuerta, J. (2020). Ayuntamientos: obligaciones para cumplir con la normativa de protección de datos. *derecholocal.es BLOG*.

16. Campos Acuña, C. (deseembre / 2018). Impacto de la nueva ley orgánica de Protección de Datos y Garantía de los Derechos Digitales en el Ámbito Local. *Revista Digital CEMCI - número 40*, p. 1-19.
17. GRUPO "PROTECCIÓN DE DATOS" DEL ARTÍCULO 29 - . (2017). *Directrices sobre la evaluación de impacto relativa a la protección de datos (EIPD) y para determinar si el tratamiento «entraña probablemente un alto riesgo» a efectos del Reglamento (UE) 2016/679*.
18. Agencia Española de Protección de Datos . (2018). *Guía Práctica de Análisis de riesgos en los tratamientos de datos personales sujetos al RGPD*.
19. Agencia Española de protección de Datos. (2019). *Guía para la gestión y notificación de brechas de seguridad*.
20. Agencia Española de Protección de Datos. (2018). *EL DELEGADO DE PROTECCION DE DATOS EN LAS ADMINISTRACIONES PUBLICAS*.
21. Agencia Española de Protección de Datos. (2019). *Guía práctica para LAS Evaluaciones de Impacto en la Protección de LOS datos sujetas al RGPD*.
22. Agencia Española de Protección de Datos . (2019). *GUÍA RÁPIDA DE COMUNICACIÓN DEL DELEGADO DE PROTECCIÓN DE DATOS*.
23. Campos Acuña, C. (. (2018). *Aplicación práctica y adaptación de las protección de datos en el ámbito local*. Wolters Kluwer.
24. Sampere F, J. (2018). «Crossover entre el RGPD y la nueva LOPD (LA LEY 19303/2018)».
25. Moro Cordero, M. (Julio / 2019). La protección de datos en un escenario de transformación integral de las Administraciones Públicas. *El Consultor de los Ayuntamientos*, 35.
26. Jiménez Asensio, R., & Moro Cordero, M. (2018). MANUAL-GUÍA SOBRE IMPACTOS DEL REGLAMENTO (UE) DE PROTECCIÓN DE DATOS EN LOS ENTES LOCALES. *Manual - Guía ACM y FMC*, 8-43.
27. Casas Aviles, Á. (2020). PRIVACIDAD TRAS EL RGPD: LA OBLIGACIÓN LEGAL DE TRASLADAR LAS TÉCNICAS DE COMPLIANCE AL SECTOR PÚBLICO EN MATERIA DE PROTECCIÓN DE DATOS. In C. (. Campos Acuña, *Guía práctica de compliance en el sector público* (pp. 89-123). Wolters Kluwer.
28. Miguel Yubero, D. M. (2020). Proyecto LOPD de la Diputación de Córdoba. *Jornada el desafío del Dato en las instituciones provinciales 20/30*. online:
https://www.youtube.com/watch?v=Ud5snz4EJNY&ab_channel=TribucleMediaVideoVault:
Diputación de Córdoba, FEMP, ITCIP, Oracle.
29. Jiménez Asensio, R. (2008). Algunas ideas fuerza de la nueva ley de protección de datos en su aplicación al Sector Público. *Blog "La Mirada Institucional"*, Publicació en Blog.

9. Annex I

L'Annex I incorpora el següent document:

Nom del document: Dades sobre l'estudi de l'estat de compliment de les disposicions del RGPD per part dels ens locals de la demarcació de Girona

Format: Dades obertes Excel .xls

Organització del document: El document conté les següents bases de dades:

- Consells Comarcals demarcació Girona
- Ajuntaments General demarcació Girona
- Ajuntaments TALL 1 (-1000 habitants)
- Ajuntaments TALL 2 (1001 a 5000 habitants)
- Ajuntaments TALL 3 (5.001 a 10.000 habitants)
- Ajuntaments TALL 4 (+10.001 habitants)
- Ajuntaments comarca SELVA
- Ajuntaments comarca PLA DE L'ESTANY
- Ajuntaments comarca GIRONÈS
- Ajuntaments comarca GARROTXA
- Ajuntaments comarca CERDANYA
- Ajuntaments comarca BAIX EMPORDÀ
- Ajuntaments comarca RIPOLLÈS
- Ajuntaments comarca OSONA
- Ajuntaments comarca ALT EMPORDÀ

Accessible per a descàrrega a través del següent enllaç:

<https://drive.google.com/file/d/1tuGPmzI1bmo-Cb92-cJMfzGQArOUYRPO/view?usp=sharing>